

GLASNIK

APRIL 1987, ŠTEVILKA 4, LETO XXI

IMP Glasnik izdaja Delavski svet sozda IMP — Industrijska montažna podjetja v 7.200 izvodih. Uredništvo: Ljubljana, Likoarjeva 6, telefon (061) 321-043. Glavni in odgovorni urednik je Janez Votek. Člani odbora za obveščanje sozda IMP so: Ladislav Abraham, Anka Brezec, Aleš Fujan, Bojan Germovšek, Dušan Hočevar, Vinko Jager, Dragica Janežič, Jože Kovač (predsednik), Biserka Lazar, Marija Leskovar, Joži Pipp, Majda Slapar, Silva Škoda, Tomaž Štrkl, Helga Volk, Primož Zupančič, Marjan Žnidaršič. Tiska Tiskarna Ljudske pravice v Ljubljani. Nenaročenih rokopisov ne vračamo. Po mnenju Sekretariata za informacije IS SRS št. 421-1-72 z dne 26. 9. 1974 je IMP Glasnik oproščen temeljnega davka od prometa proizvodov.

Poročilo o gospodarjenju sozda IMP v letu 1986

Uspešno zastavljena pot razvojne preobrazbe

Leto 1986 je za nami, za nami so tudi analize zaključnih računov in ocenimo lahko, da smo uspešno uresničili vrsto pomembnih ciljev, ki smo jih zastavili v srednjeročnih in letnih planih.

- Planirali smo 6 odstotno realno rast prodaje, dosegli pa smo 12 odstotno rast (pri čemer je domača prodaja narasla realno za 14, izvoz za 7 odstotkov).
- Planirali smo 4 odstotno rast produktivnosti dela, dosegli smo 11 odstotno rast.
- Za 7 odstotkov smo povečali ekonomičnost poslovanja v primerjavi z letom 1985.
- Planirali smo 5 odstotno neto donosnost prodaje, dosegli smo 6 odstotno.

- Planirali smo 3 odstotno realno rast osebnih dohodkov na delavca, dosegli pa smo kar 18 odstotno rast.
- Planirali smo 17 milijonov dolarjev izvoza, izvozili smo za 24 milijonov dolarjev blaga in storitev.
- Zagotovili smo polno zaposlenost obstoječih kapacitet.
- Števila zaposlenih nismo povečali; zmanjšali pa smo, čeprav skromno, odstotek delavcev, zaposlenih na režijskih delih.
- Uresničili smo postavljeni cilj, da 1. 1986 nobena od IMP-jevih delovnih in temeljnih organizacij ne sme končati z izgubo.
- Skozi vse leto 1986 smo ohranili visoko raven likvidnosti in nadpovprečno finančno trdnost poslovnega sistema.

Ceprav so ti količinski dosežki razveseljivi in spodbudni, menim, da je za celovito oceno lanskoletnega poslovanja še pomembneje oceniti, kaj smo napravili na dolgoročni preobrazbi IMP v učinkovitejšo poslovno gospodarsko celoto, katere splošno strategijo smo začrtali v skupnih temeljnih srednjeročnih planov za obdobje 1986 do 1990.

Vidnejši premik je bil v zadnjem letu storjen na področju tehnološkega posodabljanja naših tovarn. Tako smo lani v novembru spustili v obratovanje nove zmogljivosti v livarni sive in modularne litine in s tem pomembno povečali in modernizirali proizvodnjo.

Sredi leta se je začela izgradnja nove tovarne avtomatike, v katero so sovalgale vse IMP-jeve delovne in temeljne organizacije. Pomembne, čeprav vrednostno manjše moderni-

zacije so začeli oz. izvedli v Montaži Maribor, ISO Slov. Konjice, TIO Idrija, Klimatu Lj., Klimi Celje in Črpalkah. Skupna vrednost bruto investicij v osnovna sredstva se je povzpela na 7 milijard din in je bila tako štirikrat večja kot v 1. 1985. Spodbudno je dejstvo, da v IMP-ju z novimi investicijami uvajamo predvsem računalniško krmiljeno in visoko avtomatizirano opremo, ki nam bo zagotovila mnogo večjo fleksibilnost pri prilagajanju proizvodnih programov tržnim zahtevam, mnogo višjo produktivnost dela in s tem znižanje stroškov na enoto izdelka. Pri tem pa se je bolj kot doslej potrebno zavedati dejstva, da so visokostrokovno usposobljeni ljudje pogoj za to, da bo ta oprema, ki je v večji meri nabavljena na zahodu, dala tudi ustrezne ekonomske učinke.

V okviru celotnih investicij smo namenili bistveno več denarja tudi za opremljanje naših razvojno raziskovalnih oddelkov, ki so bili do nedavna tudi za jugoslovanske razmere izredno slabo tehnično opremljeni, zlasti z merilno in računalniško opremo. Znatna sredstva so bila vložena v zgraditev razvojnih laboratorijev v Klimatu, nabavo merilne in računalniške opreme za razvoj v Avtomatiki, opremo za meritve in testiranje v Livarni, pa tudi nekatere druge delovne organizacije dosti ne zaostajajo.

V montažno storitveni sferi klasičnega razvojnega dela seveda ni, so pa zlasti v Projektivnem biroju naredili pomembnejši korak naprej pri uvajanju sodobnih računalniških orodij v projektiranje, kar bo vplivalo preko enotnega tehničnega definiranja montažnih sklopov na celotno

montažno dejavnost po ponudbeni in izvedbeni plati.

Seveda je jasno, da v kratkem obdobju ni mogoče nadomestiti daljšega zaostajanja pri modernizaciji iz preteklih let, zato bo potrebna še vedno stroga selekcija pomembnejših projektov z vidika njihove tržne zanimivosti.

Kljub zadovoljivim rezultatom glede zasedenosti kapacitet, s tempom preobrazbe celotnega področja trženja v najširšem smislu besed ne moremo biti v celoti zadovoljni. Manjka nam agresivnosti in inovativnih pristopov, ki bi nam hitreje odprli vrata do novih kupcev in novih trgov. V IMP-ju je še vedno globoko zakoreninjena miselnost o tem, da je proizvodna funkcija najpomembnejša, vse ostalo pa njej podrejeno. V konkurenčnem gospodarstvu, kot je vse bolj naše, še zlasti pa v tekmovanju z razvitim zahodom, je vsaj enako, če ne bolj, pomembna tržna funkcija. Prepričanje, da je naloga trženja, da proda to, kar tovarna proizvaja, je potrebno v IMP-ju zamenjati tako, da se celotno poslovanje vse hitreje prilagaja temu, kar trg dejansko potrebuje. Zato je potrebno gojiti pristne stike s kupci, slediti njihovim željam ter raziskovati druge pomembne dejavnike, ki vplivajo na povpraševanje.

Zavedati se namreč moramo, da rezultati IMP-ja v lanskem letu v precejšnji meri jahajo na valovih visoke konjunktore, ki je bila umetno

Nadaljevanje na 2. strani

Razstavljali smo na ISH

Razstavljali smo na ISH, kar pomeni ohranitev stikov s svetovnim razvojem, na področju proizvodnje klima in toplotnih naprav. Hkrati pa smo si odprli možnosti za prodor na srednjeevropski trg. Več na 4. strani.

Kidričeva nagrada OV-jevim projektantom

Franc Florjančič, Alojz Medic in Nada Radonjič iz Ovejeve projektivne skupine so 10. aprila prejeli nagrado klada Borisa Kidriča za zuma in izboljšave za Proces na napravo za čiščenje odpadnih vod, predelave rastlinskih olj, masti in za Flotacijo z razstoplenim zrakom kot postopek ločevanja suspendiranih snovi iz vode.

M. P.

Jubilejni, deseti pohod na Ključ

Kot vsako leto na začetku aprila so se naši planinci tudi letos srečali na Ključu na tradicionalnem pohodu, ki ga Planinsko društvo IMP organizira skupaj s Športnim društvom Dragomer. Letos je bil to že deseti pominski pohod po poteh Dolomitskega odreda, ki jih oskrbuje PD IMP. V lepem vremenu smo se v nedeljo, 5. aprila podali po znani poti iz Dragomera skozi Brezje v dolini Horjulščice do partizanskega doma na Ključu.

Poleg domačinov iz Dragomera in IMP-jevih planincev so se pohoda udeležili tudi vojaki iz vrhniške garnizije, mladi smučarji tekači z osnovne šole Ivana Cankarja, mladinci in še mnogi posamezniki, ki sta jih v točno vreme in prijetna družba zvabila od doma. Junija pa se na Ključu spet vidimo — na 17. planinskem aboru ljubljanskih planinskih društev, ki ga bo organiziralo Planinsko društvo IMP. (Foto: L. J.)

Razpis letovanj!

Na seji počitniške skupnosti so delegati razpravljali o letošnjih možnostih letovanja delavcev IMP-ja. Ekonomska cena letošnjega letovanja v Fiesi in na Velem Lošnju bo znašala 8000 dinarjev, v Ankaranu pa 5000 dinarjev. Glede najemanja dodatnih kapacitet za letovanje so si bili delegati enotni, da je potrebno rezervirati oz. najeti kapacitete šele po zbranih prijavah. Zato so v delovne organizacije začeli z zbiranjem prijav že 9. aprila. Počitniški dom v Velem Lošnju bo odprt tudi v času prvomajskih praznikov v kolikor bo oddanih vsaj 10 sob. Cena sedemdnevnega paketa bo 40.000 dinarjev. Odprt pa bo od 25. aprila do 2. maja. Podrobnejše informacije objavljamo na 7. in 8. strani.

Enotnejši komunisti

Predsedstvo problemske konference ZK v sozdu IMP je dalo pobudo, da se IMP-jeve osnovne organizacije ZK povežejo v akcijsko konferenco ZK. Kot predlaga predsedstvo, naj bi v akcijsko konferenco delegirala vsaka IMP-jeva osnovna organizacija po enega delegata in dodatno k temu še po enega delegata predsedstvo konferenc ZK v tistih delovnih organizacijah, kjer je več osnovnih organizacij združenih v konferenco. Zaželeno je, da bi bili delegirani v akcijsko konferenco ZK sekretarji osnovnih organizacij oziroma predsedniki akcijskih konferenc, ker bi tako dosegli najučinkovitejšo koordinacijo dela.

Akcijska konferenca bo imela tudi predsedstvo, ki naj bi štel 5 članov. Njegove naloge bodo zgolj operative, se pravi, da bo pripravljalo seje akcijske konference in preverjalo uresničevanje njenih sklepov.

S temi usmeritvami IMP-jevi komunisti uveljavljajo novosti v statutih ZKS in ZKJ, pa tudi usmeritve občinskih komitejev ZK, ki so nas pozvali k ustanovitvi akcijske konference ZK na sozdovi ravni ter konferenc ZK v vseh tistih delovnih organizacijah, ki imajo po več tozdov in osnovnih organizacij ZK.

L. J.

Preberite reportažo na 2. strani in še sodelujte tudi sami!

Uspešno zastavljena pot razvojne preobrazbe

Nadaljevanje s 1. strani

spodbujena konec leta 1985 na račun znižanja naftnih cen in padca vrednosti dolarja ter pogojena z inflacijskim prerazdeljevanjem dohodka v korist domače potrošnje. Vsi ekonomski kazalci, prav tako pa tudi zadnji ukrepi ekonomske politike napovedujejo obdobje ponovnega stiskanja pasov, kjer bo zlasti trda predla organizacijam, ki se s svojimi izdelki in storitvami ne bodo prilagodile zahtevam trga.

Menim, da smo vse premalo storili na sistemski prodaji oz. prodaji rešitev, kjer nam manjka znanja, zlasti pa primerne organiziranosti in vodenja. Napredek je bil dosežen pri preusmerjanju s posrednikov (trgovin in gradbenih organizacij) na končne kupce, zlasti v industriji. Usmeritev, da postanemo s kvalitativnimi projektnimi rešitvami, solidno ter pravočasno izvedbo ter visoko poslovnostjo hišni izvajalci del pri pomembnih poslovnih partnerjih, ostaja še vedno ena prvih prioritet pri našem nastopu.

Korak naprej je bil dosežen pri koordinaciji prodaje montažne dejavnosti na domačem trgu, čeprav so se nekateri konflikti še občasno pojavljali.

Pri investicijskih delih v tujini nismo v 1. 1986 zabeležili nobenega napredka. Od skoraj 400 milijonov dolarjev danih ponudb smo podpisali za 13 milijonov dolarjev novih pogodb, kar je slabo. Poleg zunanjih vzrokov so očitni tudi notranji, zlasti

neizkušenost IMP za nastopanje na mednarodnem trgu, pomanjkanje izkušenega komercialnega kadra za nastop v tujini ter vprašanje prdrage organiziranosti in neustreznih kalkulacij.

Ena pomembnejših srednjeročnih nalog v IMP je zlasti poenostavitev organiziranosti, jasna razmejitev poslovnih funkcij in linij vodenja poslovnih procesov. V letu 1986 smo prvič po dolgih letih uspeli zaustaviti naraščanje deleža režije in s tem ovrgli predvidevanje dvomljivcev, da bodo reorganizacije v smeri enovitih DO povečale režijo. Kljub temu je administrativnega kadra v IMP-ju preveč, da bi lahko uspešno konkuriral v tujini, pa tudi doma. Zlasti pa ga je preveč glede na dejanske potrebe poslovnega procesa.

Dejavnost organizacij skupnega pomena je v 1. 1986 potekala v skladu z zastavljenimi nalogami, če izvajamo nezadovoljiv obseg sklenjenih pogodb v tujini pri TOZD-u Inženiring. Ugotovitev, da so te organizacije delale dobro, velja v glavnem glede izpolnitve obsega zastavljenih nalog, precej kritični pa moramo biti kar se tiče kvalitete opravljenega dela, ki ni vedno na zahtevni ravni. Prav tako je v zadnjih letih prišlo do prevelikega porasta posameznih služb, kar bo potrebno z ukrepi v letošnjem letu popraviti.

V letošnjem letu so naše poglavitne naloge naslednje:

— povečati produktivnost, ekonomičnost in rentabilnost poslovanja kot je predvideno s srednje-ročnimi in letnimi plani

— z osebnimi dohodki vsaj loviti inflacijo

— pospešiti razvoj novih proizvodov in sistemov in vlaganje v tehnologijo

— povečati izvoz, zlasti pa pridobiti večji obseg poslov v tujini

— začeti z ustanavljanjem lastne ZT mreže

— prestrukturirati proizvodnjo v organizacijah, ki dalj časa poslujejo z motnjami

— reorganizirati sistem skupnih dejavnosti in poslovnega vodenja IMP

— vztrajati pri disciplini in spoštovanju samoupravnega in poslovnega sprejetih dogovorov in sporazumov

— primerno proslaviti štirideseto obletnico ustanovitve naše organizacije.

Najpomembnejše je, da vsi skupaj zaupamo v svoje sposobnosti ter z delom krepimo moč in življenjsko sposobnost našega velikega sistema. Pri tem je pomemben ustvarjalni prispevek vsakega posameznika.

Vsem sodelavcem v IMP-ju se za njihov trud v 1. 1986 zahvaljujem, ob tem pa želim in sem prepričan, da bomo s skupnimi napori tudi v letošnjem letu dosegli postavljene cilje.

FRANC KUMŠE, dipl. ing.

S seje sozdovega delavskega sveta

Spodbude za inovacije

Sozdov delavski svet je na svoji zadnji seji podprl pobudi za ureditev dveh dejavnosti, pomembnih za razvojno delo v IMP-ju: to je za ustanovitev službe za industrijsko dokumentacijo (industrijski indok) in službe za inovacije, patente in družbeno lastnino.

Pobudo za ustanovitev službe za industrijsko dokumentacijo je dala Komisija za razvojna in tehnična vprašanja. Naloga te službe naj bo načrtno zbiranje vseh standardov in predpisov o izdelkih in storitvah, ki jih ima IMP v svojem programu.

To je sicer ena od nalog Usmerjevalnega razvoja, ki pa je ta služba v sedanji organiziranosti in kadrovski zasedbi ne more dovolj sistematično opravljati. V kratkem poročilu, ki ga je delegat prebral pomočnik sozdovega generalnega direktorja inž. Stane Završnik, je poudaril, da je razvojno delo brez spremljanja jugoslovanske in mednarodne standardizacije in patentne klasifikacije nemogoče. Še več — naš cilj je, da bi sodelavci Usmerjevalnega razvoja in drugih IMP-jevih razvojnih oddelkov sodelovali pri oblikovanju jugoslovanskih standardov, kar v okviru svojih možnosti tudi že počno. Prav zdaj pri Zveznem zavodu za patente in standardizacijo sodelujejo pri oblikovanju standardov za armature, v prihodnosti pa bodo zvezni organi začeli pripravljati tudi standarde za črpalke in drsna tesnila in za klimatizacijo, torej za področja, ki so za IMP izredno pomembna.

Hkrati je inž. Završnik potožil, da v IMP-ju namenimo premalo sredstev, da bi lahko ustrezno uredili službo za industrijski indok. Po njegovem bi morali zagotoviti vsaj denar za nabavo pisarniške opreme, računalniškega terminala s printerjem in reorganizacijo tehnično-administrativnega poslovanja. Seveda so to le začetne naloge, ki bi šele omogočile resnejše delo na tem področju.

Klimatov delavski svet pa je na Sozdov delavski svet naslovil pobudo za ustanovitev oddelka za inovacije, patente in družbeno lastnino, ki jo je obrazložil Jože Renar. V Klimatu ugotavljajo, da kljub vsem pomanjkljivostim v IMP-ju vendarle imamo kar precej inovacij. Na drugi strani pa so velike težave, ker svojih razvojnih dosežkov ne znamo zaščititi, niti ne dovolj hitro določiti primernih nadomestil za avtorje. V Klimatu zato predlagajo ustanovitev posebne službe, ki naj bi urejala zadeve na tem področju in nedvomno bi bila zares velika spodbuda za inventivno in razvojno dejavnost, če bi bila nagrajevanje in zaščita inovacij v IMP-ju ustrežnejše rešena. Gotovo ni naključje, da imajo take

službe skoraj vse tiste slovenske organizacije, ki so tudi pri inventivnosti najbolj prodorne.

Namestnik sozdovega generalnega direktorja Janez Stanovnik je ob tem opozoril, da je rešitev teh vprašanj interdisciplinarna. Menil je tudi, da zaradi tega ni potrebno zaposlovati novih strokovnjakov, pač pa bi morali izhajati iz kadrov, ki jih že imamo. Morali pa bi postaviti no silca te naloge oziroma koordinatorja, ki bi okrog sebe zbral potrebne strokovnjake: to je tehnične strokovnjake za posamezna področja, patentne inženirje, patentne pravnike, ekonomiste in morda še druge.

Delavski svet o tej zadevi ni rekel dokončne besede, pač pa je zadalžil ustrezne sozdove službe, naj pripravijo analizo stanja in predloge ukrepov, da bi te probleme enkrat za vselej rešili.

LOJZE JAVORNIK

Novi glavni in odgovorni urednik IMP Glasnika

Sozdov delavski svet je na seji 31. marca imenoval za glavnega in odgovornega urednika IMP Glasnika Janeza Votko in sicer za obdobje do 26. decembra 1987. Prejšnji urednik IMP Glasnika Lojze Javornik je bil razrešen, ker se je zaposlil v drugi delovni organizaciji.

Poročilo o izidu referenduma o spremembah Sozdovih

V OV-ju ponovitev

Na podlagi sklepa 3. redne seje delavskega sveta SOZD IMP z dne 02. 09. 1986 daje komisija za izvedbo referenduma delavskemu svetu SOZD IMP poročilo o izidu referenduma za a) spremembe in dopolnitve samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD IMP b) spremembe in dopolnitve statuta SOZD IMP.

Delavski svet SOZD IMP je na svoji 3. redni seji dne 02. 09. 1986 razpisal referendum o predlogu sprememb zgoraj navedenih aktov, ter hkrati imenoval komisijo za izvedbo referenduma na ravni SOZD. Sklep je bil objavljen v 10. številki IMP Glasnika.

Na referendumu se je glasovalo ločeno za naslednja vprašanja:

1. spremembe in dopolnitve samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD IMP in statuta SOZD IMP, ki se nanašajo na prenehanje tozid IC,
2. spremembe in dopolnitve samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD IMP in statuta SOZD IMP, ki se nanašajo na dejavnost TOZD INŽENIRING,
3. spremembe in dopolnitve statuta SOZD IMP, ki se nanašajo na SLO in družbeno samoznačitev ter obveščanje delavcev.

Referendumi v vseh TOZD in EDO v sestavi SOZD IMP bi se morali opraviti v času med 18. 09. 1986 in 20. 10. 1986.

Referendumi so bili izvedeni v vseh TOZD in EDO v sestavi SOZD IMP v dneh od 18. 09. 1986 do 29. 12. 1986.

Na referendumih so odločali tudi delavci, ki so začasno razporejeni na delo v tujino in sicer v DE Irak in DE Alžir.

V delovni organizaciji OGREVANJE VODOVOD je bil referendum dne 29. 12. 1986, ki pa ni bil izveden zakonito in je bil zato razveljavljen. Referendum je bil ponovno 20. 1. 1987. Na tem referendumu pa niso bile sprejete spremembe samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD IMP, ki se nanašajo na dejavnost TOZD Inženiring, in spremembe in dopolnitve,

ki se nanašajo na SLO in družbeno samoznačitev.

Na podlagi poročil o izidih referenduma v TOZD in EDO je komisija za izvedbo referenduma ugotovila, da so bile predlagane spremembe sprejete v vseh TOZD in EDO v sestavi SOZD IMP, razen v DO OGREVANJE VODOVOD.

Podrobnejši izidi referenduma po temeljnih organizacijah in EDO so razvidni iz tabel št. 1, 2 in 3, ki so sestavni del tega poročila.

Na podlagi izidov referenduma, ogotovljenih iz zapisnikov oz. poročil komisij za izvedbo referenduma v TOZD in EDO, komisija za izvedbo referenduma na ravni SOZD

UGOTAVLJA IN RAZGLAŠA IZID REFERENDUMA

Komisija ugotavlja, da so bili referendumi izvedeni zakonito ter da so spremembe in dopolnitve, navedene v točki 1 tega poročila veljavno sprejete.

Spremembe in dopolnitve, navedene v točkah 2. in 3. tega poročila niso sprejete, ker navedenih sprememb ni sprejela DO OGREVANJE VODOVOD.

Zapisniki oz. poročila komisij za izvedbo referenduma v TOZD in EDO se arhivirajo v pravni službi SOZD IMP, Ljubljana, Titova 37.

To poročilo se vroči delavskemu svetu SOZD IMP ter objavi v IMP Glasniku.

KOMISIJA ZA IZVEDBO REFERENDUMA SOZD:

ZUPANČIČ ILA, predsednik
PLAHUNIK ANDREJ, tajnik
ZUPANČIČ PRIMOŽ, član

Valter Dvoršak iz Elektromonterja je obudil nekaj zanimivih spominov

S »kufrom« v svet Robinzona

Začelo se je z vodovodi, pravi Valter Dvoršak — monter v Elektromontaži. V tej delovni organizaciji ali bolje pri IMP-ju je z eno prekinitvijo 25 let. Ko smo poslušali njegovo pripoved, bi lahko rekli, da gre za del zgodovine razvoja montažne dejavnosti IMP-ja.

Leta 62 je začel z montažo na termoelektrarni Rtanj, kjer je delala skupina 8 monterjev. Zatem pa se je začelo delo na vodovodih. Ti začetki po besedah Valterja Dvoršaka pomenijo trasiranje razvoja IMP-ja v najmočnejšo

40 let IMP

montažno organizacijo vodovodov pri nas. Za potrebe Sremske Mitrovice so leta 1963 montirali 4 črpalke. Ti začetki so pomenili svojevrstne pustolovščine za monterja. Na delo so se odprav-

ljali 2 ali pa trije. Pot, kamor so se odpravili, je bila pot v neznano. Resda na samih delovnih mestih niso imeli posebnih problemov, sprijaznili so se s pogoji kot so pač takrat bili. Zanimive pa so bile poti. Spakirali si je bilo treba »kufer« in na pot z vlakom, ki je vozil počasi in so za pot do delovnega mesta porabili tudi po nekaj dni. Tako se jim pogosto ni splačalo niti izkoristiti tistih dveh ali treh dnevov dopusta, ki je pripadal poročenim moškim na dva meseca. Neporovanjske probleme so reševali na različne načine. Če niso stanovali kar na gradbišču, so si poiskali stanovanja privat. Del stroškov za bivanje so morali dati kar iz lastnega žepa.

Za Sremsko Mitrovico so se preselili v Subotico, kjer so montirali črpalke za odpadne vode. Zanimivo je morda to,

Naš sogovornik Valter Dvoršak sl. 1. Gradnja vodovoda v Mostarju l. 1981

sl. 3, monter na gradbišču na Golovici sl. 4 Foto: U. D. in J. V.

da so tu prvič vgrajevali 400 kW nizkonapetostne motorje, ki jih je izdelal Sever. V Beočinu, kamor so se preselili, so montirali električno napeljavo za 20 tonski mlin v cementarni. Zatem spet vodovod v Novem sadu, pa v Zagrebu...

Galovica doživetje posebne vrste

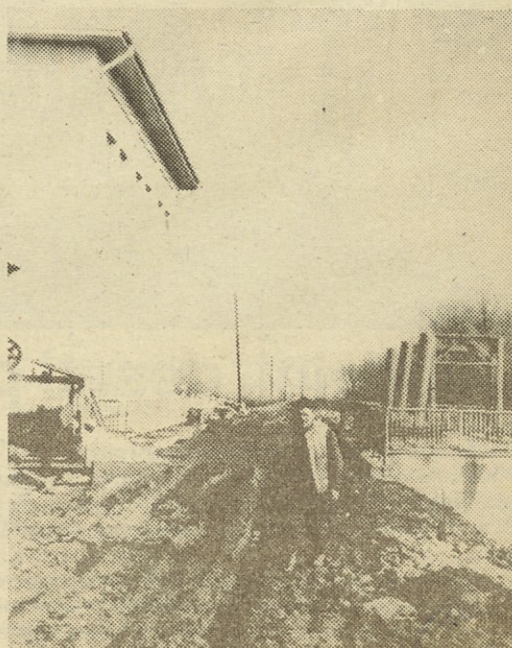
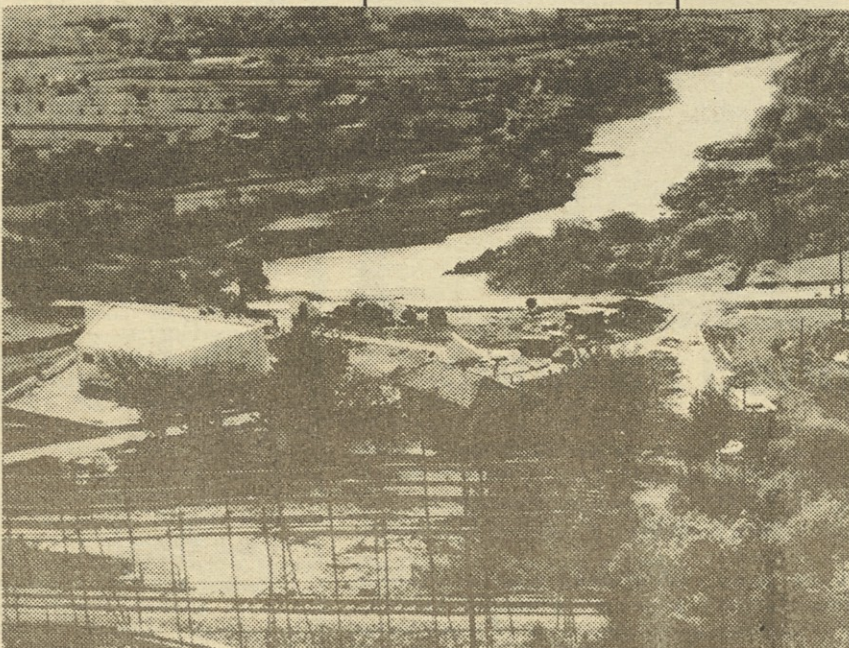
»Ja, kar se montaže tiče, Galovica ni bila nič posebne. Montirali smo visoko napetostno trafo postajo in 5 črpalke«, pripoveduje Valter Dvoršak in nadaljuje: »Toda zgodba o tem, kako smo živeli, pa ima svoj »soft«. Na levem bregu Save, kjer smo delali, smo imeli na razpolago hišo, v kateri smo stanovali ter čoln. S čolnom smo se vozili čez Savo in se oskrbovali z živim. Imeli smo celo gospodinjstvo, katerega člani so bili tudi psi in mačke, ki so nas spremljali ves čas našega bivanja na Galovici. Hudo je bilo pozimi, ko nam je zmanjkalo zalog hrane. Premakniti se nismo mogli nikamor, ker je bila Sava zamrznjena. Znašli smo se, ali pa poiskali rešitev, če že hočete v naravi. Prebijali smo led in lovili ribe, po gozdu pa drobno divjad — fazane, race, zajce in drugo. Tako, da smo se nekako pre-

bili. Bilo je pravo »robinzonsko življenje. Pa kaj hočeš, vse se preživi«.

Lepi spomini ga vežejo tudi na Mostar, kjer so bili prav tako dalj časa in kamor se še pogosto vrača, ko je treba opraviti kakšna vzdrževalna dela. Obdobje, ki ga je prebilo »na jugu«, ni kratko. Trajalo je celih 11 let. Pa ni razočaran. Čeprav pogoji niso bili bogsigaveti kako dobri, se je kljub temu dobro živelo, saj so bili stroški preživetja izredno nizki. Tudi tujina ga ni obšla. Leto in pol je bil v Iraku in v nemški demokratični republiki. Sedaj, ko je že pred penzijo, ni več toliko odsoten in dela na manjših objektih.

Resda pogosto vse ni bilo tako, kot bi moralo biti, vendar je kljub temu preživel. Čeprav je v celoti gledano zadovoljen, ga nekatere pomanjkljivosti vseeno motijo. Ena izmed teh je tudi premajhna povezanost mladih s podjetjem. Valter pravi: »Nam je podjetje pomenilo vse. Zato smo pogosto bili poleg monterjev tudi komercialisti, saj smo si marsikateri posel sami »zrihtali«. To in pa dobro opravljeno delo, kar je še danes lastnost IMP, pa je ustvarilo ugled IMP-ja danes.«

JANEZ VOTEK

Ali še naprej razvijati gradbene stroje ali preusmeritev v energetiko

Skip na razpotju

Poslovno leto 1986, je SKIP zaključil z relativno boljšimi rezultati kot leto poprej, vendar s tem niso v celoti zadovoljni. Celotni prihodek so dosegli v višini 2.711.165.000 din kar je 90,7% več kot v letu 1985 ter 23,2% preko zastavljenega plana. Dohodek je pa 130,6% večji kot v letu 1985, čisti dohodek pa za 128,5%. Porast akumulacije je enak rasti celotnega prihodka.

Za sklad skupne porabe — poštne del — so namenili 8.466.000 dinarjev ter za stanovanjski fond 42.765.000 dinarjev. Stanovanjski fond se je povečal v letu dni s faktorjem 1,3. Kljub manjšemu številu zaposlenih jim je uspelo krepko znižati število opravljenih nadur, kar kaže na smotrnejše izkoriščanje delovnega časa. Nezadovoljni pa so z odstotkom števila izgubljenih ur, čemur bodo morali pri analizi posvetiti veliko pozornosti. Na veliko število izgubljenih ur je opozoril tudi sindikalni izvršni odbor tozda.

TOZD je v lanskem letu namenil za nabavo osnovnih sredstev 38.771.000 din ter za investicijsko vzdrževanje 54.104.000 din.

Pri obravnavah rezultatov poslovanja niso mogli mimo dejstva, da TOZD še zmeraj nima potrebnih obratnih sredstev ter ga moral v letu 1986 najemati prireditelja za vzdrževanje likvidnosti. Tako je razlika med pozitivnimi in negativnimi obrestmi znašala 150.000.000 din, kar je 6% od celotnega prihodka.

Ena od nalog v letu 1987 je vsekakor zavezitev odnosa denarja za obresti ter pridobitev trajnih obratnih sredstev.

Razvojni program bi naj bistveno pomagal pri povečanju akumulacije ter s tem pri urejanju finančnega položaja. Prodaja gradbene mehanizacije je v stagnaciji že nekaj let. Eden od izhodov je vsekakor v izvozu. TOZD je v SZ že testiral svoj BN-80 in v tem letu pričakujemo komercialne dogovore na tem trgu.

Drugi izhod je vsekakor v razvoju modernjšega stroja, za kar so v letu 1986 odprli razvojno nalogo ter pričakujejo izdelavo prototipa v prvi polovici tega leta. TOZD je razvojno nalogo tudi prijavil na usmerjevalnem razvoju SOZD. Zanimanje za nov stroj je pri gradbeni operativni veliki ter je pripravljena tudi finančno sovlagati v proizvodnjo stroja pri izdelavi prototipa.

Drugi del programa tozda je individualna proizvodnja ker TOZD že nekaj let tava ter ne najde pravih artiklov, ki bi se po-

javili vsaj kot polserijska proizvodnja.

V letu 1986 so osvojili proizvodnjo sušilnic za ferite, keramiko in ostalo. Sušilnice so izdelali za dva tozda v ISKRI. Pri tem programu, ki je vsekakor zanimiv, bodo morali usposobiti ekipo, ki bo obvladala tako projektno kot prodajno funkcijo.

Ker TOZD trenutno nima programskih vezi s sozdom, bi rad svojo individualno proizvodnjo usmeril ravno v tej smeri. TOZD je na kolegij DO že predložil predlog programov za zapolnitev prostih kapacitet. Program je razdeljen v dva dela. V prvem so programi, ki naj bi jih aktiviral razvoj tozda SKIP ter kamor od že omenjenih programov spadajo še vakuumske sušilnice za les, za kar dela BIRO za lesno industrijo marketing studija.

V drugem delu je predvideno poglobljeno sodelovanje s tozdom ITAK, ki dela na večjih razvojnih nalogah. Realizacija vseh teh nalog bo verjetno prerasla kapacitete tega tozda. Zato se sama po sebi vsiljuje rešitev razširitve novih programov tudi na TOZD SKIP, kar bi po eni strani povečalo notranje vezi v DO, po drugi strani bi pa program SKIP-a na energetski branži postal bolj zanimiv tudi za SOZD.

JOŽE HORVAT

Elektrokovinarjevo poslovanje

Malo dela letos v prvih mesecih

Ptujski tozda Eko je v minulem poslovnem letu dosegel 1.825.000.000 dinarjev celotnega prihodka — kar je en odstotek več, kot je planiral in za 111 odstotkov več kot v letu 1985.

Dohodek, ki ga je planiral za lani v višini 650 milijonov dinarjev, je uresničil le 86 odstotno, vendar je bil le ta za 176 odstotka večji kot leto poprej.

V Eku ugotavljajo, da so se pa zelo povečali prispevki in davki iz dohodka, saj so bili le ti kljub nedoseženemu planiranemu dohodku kar za 12 odstotkov višji, kot so jih predvideli s planom.

Čisti dohodek, ki so ga dosegli v višini 367.700.000 dinarjev — kar je 77 odstotkov planiranega — je zadoščal le za izplačilo osebnih dohodkov, obvezni stanovanjski prispevek (13.900.000 dinarjev) in za rezervni sklad (22.300.000 dinarjev).

Razporejena sredstva za osebne dohodke so bila v skladu z resolucijo o razporejanju sredstev za osebne dohodke v lanskem letu.

Lanski povprečni osebni dohodek na delavca je znašal 118.592 dinarjev, neto pa 82.000 dinarjev, kar je precej pod slovenskim, panožnim in IMP-jevim povprečjem.

Vzroki za tako nizke osebne dohodke so bili predvsem v nezasedenosti proizvodnih zmogljivosti in premajhni zasedenosti elektromontaže. Drug vzrok pa je vsekakor hitra rast cen surovin in kupljenih izdelkov. Zato so bila tudi porabljena sredstva za 10 odstotkov večja, kot so jih planirali.

Akumulacija je bila v primerjavi z ustvarjenim čistim dohodkom dosežena v višini 6,1 odstotka, v primerjavi s povprečnimi porabljenimi sredstvi pa 2,5 odstotka.

Za letošni je Eko zapisal v plan celotni prihodek v višini 4.665.000.000 dinarjev.

Vendar pa so možnosti za ustvarjanje celotnega prihodka zelo slabe, kar kaže slaba zasedenost v prvem četrtletju. Pomnjanje dela v januarju in februarju je botrovala nedoseganju plana za to obdobje. Vzrok za takšno stanje je delno v dolgi in ostri zimi, delno pa v reorganizaciji PMI-ja. Izločitev tozda Montaze iz delovne organizacije PMI je angažirala večino vodstvenih delavcev pri urejanju medsebojnih pravic in obveznosti, pa so zato premalo časa posvetili pridobivanju del.

Marca se je situacija nekoliko izboljšala, kljub temu pa še nismo zadovoljni, je dejal direk-

tor Eka Karl Leskovar. Z izboljšanjem vremena se sicer odpirajo možnosti za začetek montažnih del predvsem na objektih čistilne naprave v tovarni industrije usnja Vrhnika tozda Šmartno pri Litiji in na objektu priprave vode Perutnina Ptuj.

MARIJA PRIMC

Interna banka se pripravlja na ustanovitev kredita hranilne službe

Ponudili nam bodo višje obresti

Poslovni odbor Interne banke je na svoji aprilski seji določil osnutek Pravilnika o hranilno kreditnem poslovanju Interne banke IMP. Z ustanovitvijo hranilno kreditne službe bomo imeli IMP-jevi možnost odpirati hranilne knjižice in kasneje morda tudi tekoče račune v »lastni hiši«, tako kot imajo že urejeno v nekaterih drugih delovnih organizacijah.

Seveda ima IMP pri ustanavljanju hranilne službe tudi svoj poslovni interes. V osnutku Pravilnika o hra-

nilno kreditnem poslovanju piše, da se bo na ta način zbiral denar za financiranje tekočega poslovanja ustanoviteljic, njihovih vlaganj v

osnovna in obratna sredstva ter za pospeševanje njihove prodaje. Ustanoviteljice Interne banke so IMP-jevi tozdi in enovite delovne organizacije.

In kako bo IMP-jev Hranilno kreditni oddelek zbiral denar? Z izplačili osebnih dohodkov peko hranilnih knjižic in tekočih računov, z zbi-

ranjem hranilnih vlog delavcev in raznih organizacij (npr. vzajemna pomoč, športna društva itd.) ter s pridobivanjem posojil pri poslovnih bankah in drugih finančnih institucijah.

Kot je povedal direktor Interne banke Lojze Kosi, se bo vsak IMP-jevec po svoji presoji odločil, ali želi dobiti osebne dohodke na IMP-jevo knjižico ali pa v banki, kot doslej. Slaba stran IMP-jevih hranilnih knjižic bo omejeno število vplačilnih in izplačilnih mest: ta bodo v glavni blagajni Interne banke ter v področnih blagajnah, ki jih bodo odprli IMP-jevi tozdi in delovne organizacije. Na drugi strani pa bo Interna banka »privlačila varčevalce z višjimi obrestmi za vložen denar.

Za hranilne vloge bo jamčila Interna banka in z njo njene ustanoviteljice, Pravilnik tudi določa, kaj bi bilo, če bi Interna banka prenehala delovati: V tem primeru bi najprej poravnali terjatve varčevalcem, ki bodo imeli hranilne vloge in tekoče račune in jim na tak način dali prednost pred vsemi drugimi upniki.

Seveda bo tudi naša Interna banka morala spoštovati tajnost hranilnih vlog in sploh bo poslovanje naše hranilno kreditne službe praktično enako kot v kateri koli poslovni banki.

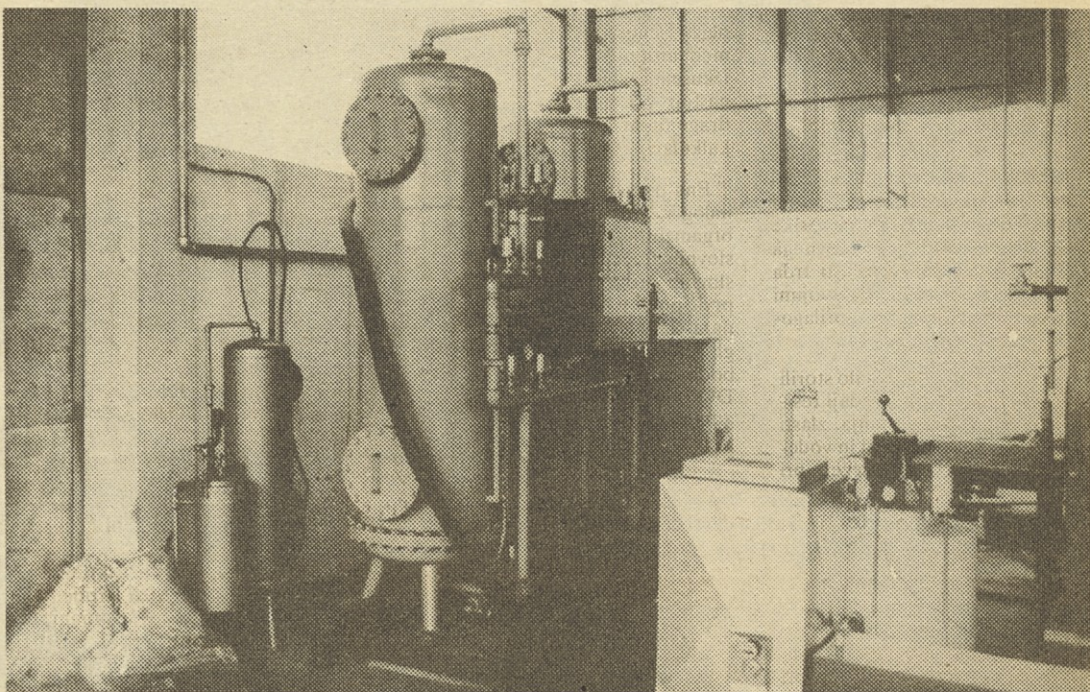
Osnutek Pravilnika o hranilno kreditnem poslovanju tudi že vsebuje določbe o poslovanju s tekočimi računi, vendar pa v Interni banki tekočih računov najbrž še nekaj časa ne bodo odpirali. Uvedli jih bodo šele, ko bo zagotovljeno, da bodo te naše Interne banke sprejemale trgovske in druge organizacije.

Nasploh bo ustanovitev hranilne kreditne službe v IMP-ju kar precej zahtevna naloga, ki bo terjala tudi nekaj organizacijskih sprememb — predvsem ureditev glavne in področnih blagajn, ki bodo morale biti za poslovanje s strankami tudi primerno opremljene.

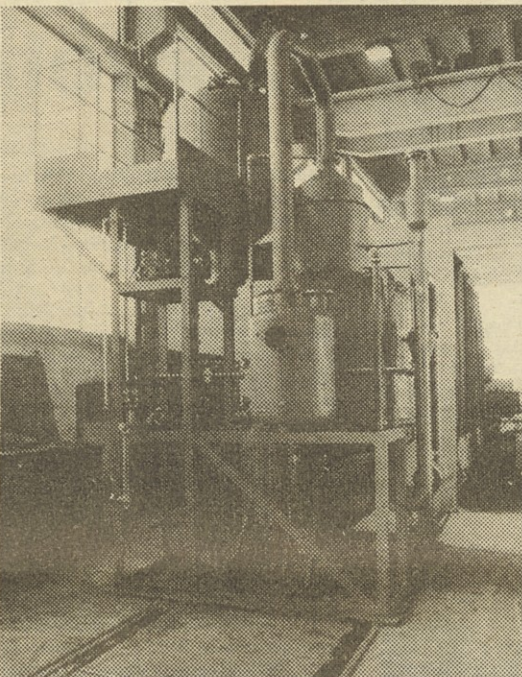
LOJZE JAVORNIK

Novosti iz Elektromonterja

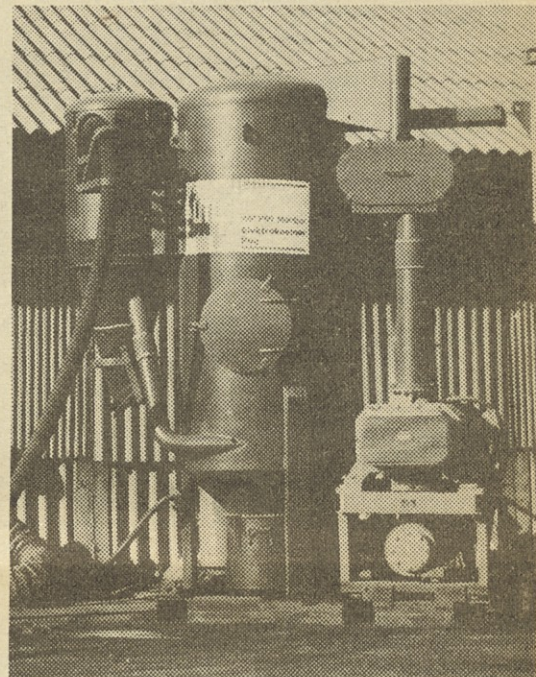
Avtomatski ionski omehčevalec v redni proizvodnji

Eko pripravlja za tržišče avtomatski ionski omehčevalec — to je njegov redni izdelek. Marca so dali uspešno v pogon dva omehčevalca z zmogljivostjo 40 kubičnih metrov na uro na Univerzitetnem kliničnem centru v Ljubljani.

Ptujski Eko je izdelal acetilenski razvijalec za ruško tovarno dušika. Uporablja se za varjenje v proizvodnji plina acetilen. Razvijalec stane približno 150 milijonov dinarjev. V tozdu jih name-ravajo izdelati še nekaj za jugoslovansko tržišče.

Tozda Eko je izdelal večnamenski vakuumski sesalnik, ki se uporablja za prenos in separacijo različnih prašnatih in drobno zrnatih materialov kot na primer: pesek za peskanje, livarski pesek, žitarice in podobno. (Marija Primc)

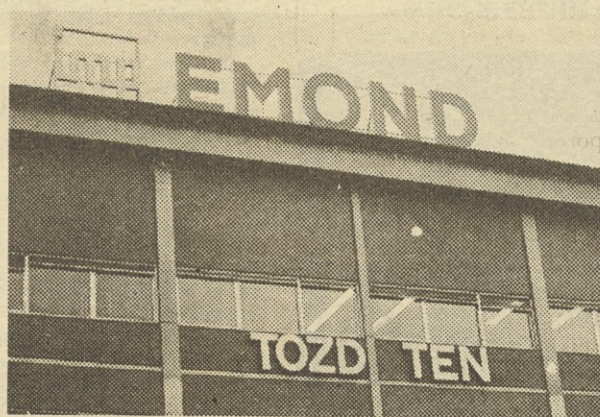
Glosa

Utrjevanje imidža IMP

Je že tako, da se stalno organiziramo in reorganiziramo. To je že sestavni del našega vsakdanjika, ki tako ali drugače vpliva na učinkovitost in boljše delovne rezultate.

Tem življenjsko pomembnim procesom se izogne redkokatera organizacija. Če ji to uspeva, mora izredno dobro živeti, ali pa živeti ob svoji nepomembnosti neke na robu. Tudi naš sistem — mislimo seveda na IMP — ni imun na to »zdravilo« in se ga kar pogosto poslužujemo. O koristih je seveda težko govoriti. Vendar če sodimo po napisih in katalogih, ki določajo organizacijsko shemo in vizualno podobo organizacije, potem lahko ugotovimo, seveda na osnovi ustrezne dokumentacije za eno in drugo trditev, da nam je kaj malo mar vsaj za utrjevanje vizualnega imidža. Pač, kot kot gluhamo dobro jutro, delaj po novem, piši po starem ali pa obratno, saj je vseeno. Le zunanji naključni obiskovalec, ali poslovni partner je verjetno nekoliko zbežan, ko sliši za eno ime organizacije, na poslovni stavbi ali pa proizvodni hali pa vidi drugo. Kaj več, kot nam povesta tudi naši fotografiji, pa se ne splača pisati. Dodajmo le: nova organizacijska shema v nekdanjem Emondu velja od 1. 1. 1986, v Promontu pa od 1. 3. 1986.

J. V.

S sejma ISH v Frankfurtu

Hitreje s časom

V času hitrega razvoja in stalnih tehnoloških sprememb, je nujno slediti dogajanju v svetu. ISH sejem v Frankfurtu, je prav gotovo možnost, da vidimo, kje smo in kaj so storile organizacije in kje je naša organizacija v razvoju novih izdelkov in posodobitvi že obstoječih.

Pri klimatskih pripravah se vse bolj uveljavlja modulna gradnja v okviru in brezokvirni izvedbi. Novosti so pri mešanju zraka, uporabi KSB črpalk za vlažilne celice in ponovni uporabi toplote s pomočjo ploščnih in rotacijskih menjalnikov. Klimatske naprave imajo vgrajene zračne kondenzatorje za izrabo vse toplote ter mikroprocesorsko vodenje. Pri radialnih ventilatorjih ni opaziti bistvenih sprememb. Od novosti kaže še opozoriti na uveljavljanje kakovostnih aksialnih ventilatorjev in uporabo zunaj tekočih elektromotorjev dvojčkov v klimatskih omarah.

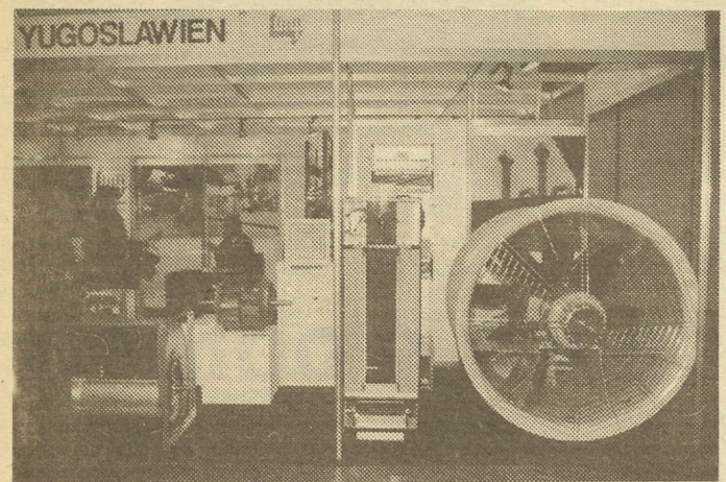
Pri odnosu sil na tržišču ni opaziti bistvenih sprememb. Pri radialnih ventilatorjih se zmeraj prevladuje Comefri, ki pokriva skorajda 90 odstotkov evropskih potreb. Močno zastopana je bila tudi Nicotra. Pri Gebhardtu pa je opaziti preusmeritev proizvodnje za potrebe zahtevnejših vej industrije.

Kot kaže, so se potrebe po toplotnih menjalnikih za klima naprave na svetovnem trgu povečale. Zadosten dokaz za to so novi proizvajalci. Toda menjalniki se proizvajajo v glavnem s isto tehnologijo. Znatno manj pa je proizvajalcev toplotnih cevi. Potrebe po njih pa so velike. Tu pa so velike možnosti Klimata, ki mora izkoristiti te možnosti. Pri črpalkah se je prešlo na vlečno varjenje izvedbe iz nerjavne pločevine. Vse bolj se uveljavlja tudi uporaba plastičnih ohišij. Pri potopnih črpalkah za gradbene potrebe in odpadne vode se je uveljavila možnost zamenjave rotorjev, predvsem pa je opazna pocenitev proizvodnje.

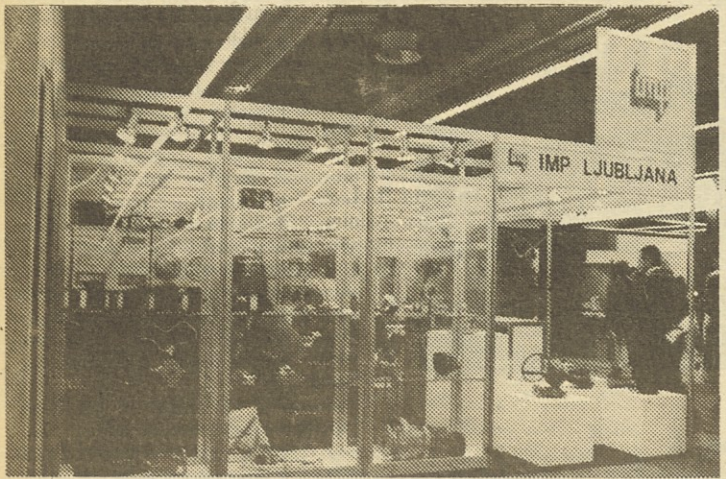
Regulacijske armature za ogrevanje in prezračevanje se razvijajo v smeri že prej omenjenih pocenitev in prihrankov na materialu pri ohišjih ter pogonih. Tu pa je zaostanek IMP-ja največji, saj zaostaja za svetovnim razvojem. Predstavil se je namreč z izdelki iz leta 1972. Pri avtomatiki in centralnem nadzoru prihaja v ospredje digitalna tehnika. Če hoče IMP slediti najsodobnejše dosežke o svetu, mora v tej veji zaposliti najmlajšo generacijo inženirjev z digitalno računalniškim znanjem ter obvladovanjem tehničnega soft-ware.

Področje protipožarne tehnike ne prinaša bistvenih sprememb razen nekaterih pocenitev materiala. Na področju porazdelitve zraka je opaziti razvoj posebnih konstrukcij. Posebej firma Troka je razvila za IMP model, ki ni poznan. Vse bolj pa so prisotne tudi dejavnosti, ki se ukvarjajo z razvojem belih oz. čistih prostorov za farmacijo, medicino in elektroniko.

Predstavitev IMP

IMP se je na sejmu pojavil v zadnjem trenutku, vendar to ne zmanjšuje uspešnosti predstavitve. Na sejmu za klimatizacijo, sanitarno tehniko, gretje, hlajenje in regulacijo so sodelovale naslednje IMP-jeve organizacije: Livar tozd Tovarna armatur, Klima iz Celja, Klimat iz Ljubljane, Iko, Itak, Inženiring z montažno dejavnostjo in Marketing. Razstavljali so v hali 9, ki je namenjena razstavljalcem, ki izdelujejo prenosnike toplote, črpalke in sisteme za regulacije. Obiskovalci so pokazali dokajšnji interes za IMP-jeve izdelke. Okrog nastopa na tem sejmu je bilo tudi nekaj zapletov, ki jih niso povsem razrešili. Gre predvsem za pokrivanje deleža stroškov na sejmu. Razen IMP-ja sta se predstavili v Frankfurtu še Livarna iz Maribora in Konus.

Poslovni učinek

Cilj IMP, ko se je prvič pojavil na sejmu ISH (pred 6 leti), je bila vključitev v srednje evropski prostor. Izkušnje so pokazale, da IMP na nemškem tržišču ne more nastopiti, kot dobavitelj določene opreme za potrebe velikih podjetij, ker njegova proizvodnja ni velikoserijska. Zato je potrebno iskati druge možnosti. Tržišča vsekakor so, najti je potrebno le ustrezno obliko. V Nemčiji namreč velikih projektov za opremljanje ni, ampak se gradi in obnavlja vrsta manjših. Temu prilagojene so tudi monterke organizacije, ki so majhne. Poleg teh je možnost prodaje IMP-jevih izdelkov tudi v srednjevelikih inženiring hišah. Za zadovoljevanje potreb tovrstnih organizacij, pa je potrebna stalna prisotnost na trgu. Resda ni poceni, vendar je edino jamstvo za uspešen prodor na to tržišče.

J. V.

Tako so OV-jevi monterji aprila lani začeli graditi plinovod na trasi pri Ljutomeru (Foto: L. J.)

22 kilometrov plinovoda

Impejevi ozdi Inženiring, OV, mariborska Montaža, Projektiwa ter ptujski Eko so lani od aprila do konca decembra delali na gradbišču Plinovoda Boreci-Boračeva in Gornja Radgona. Za izvajanje gradbenih in inštalacijskih del (skupna vrednost del je bila 620 milijonov dinarjev) je Inženiring sklenil pogodbo po inženiring sistemu — to je »ključ v roke«.

Za gradbena dela je Inženiring sklenil pogodbo s podizvajalcem SGP Pomurje, za izvedbo katodne zaščite s Tegradom Ljubljana, vsa inštalacijska dela pa so v okviru samoupravnega sporazuma o delitvi del opravili IMP-jevi tozdi in sicer: cevne razvode visokega in nizkega tlaka je opravil OV, Montaža Maribor je izdelala plinske postaje in dobavila opremo, Eko pa je opravil električna dela. Inženiringovo delo je bila vsa koordinacija in vodenje del.

OV je opravil dela na visokotlačnem plinovodu P 1522 s premerom cevi 100 milimetrov v skupni dolžini 13.400 metrov. Te cevi so položili od odcepnega mesta v Borecih do merno regulacijske postaje Boračeva. Na tem visokotlačnem delu so Ovejevci zmontirali še oddajno čistilno postajo, sekcijski blok postajo in sprejemno čistilno postajo (Boračeva).

Precej zahteven je bil tlačni preizkus na 75 barov, ker vgrajene armature niso stoođstotno tesnile.

Novozgrajeni plinovod je bil polnjen s plinom in je začel obratovati v lanskem decembru.

OV je opravil tudi montažo plinovodnega srednjetačnega in nizkotlačnega omrežja od merno regulacijske postaje Boračeva do Gornje Radgone v skupni dolžini cevi približno 9.000 metrov s premerom od 80 do 150 milimetrov. Inštalirali so skupaj okoli 22 kilometrov plinovodnega omrežja. Na tem gradbišču so delali od sredine lanskega aprila pa do konca decembra. Dela bi bila lahko zaključena nekoliko prej, kot so bila, je pripomnil Franc Jenko iz Oveja, ki je vodil dela na tem gradbišču, če ne bi bilo zamud pri dobavi zapornih armatur.

Vrednost vseh Ovejevih del na tem gradbišču je bila 252 milijonov dinarjev.

Glede na velik obseg del in na zelo kratek rok so imeli Ovejevci dve vodji montaže: Franca Jenka in Janeza Brajerja za strojna dela; gradbena dela pa je koordiniral Drago Sraka iz Oveja.

Strojno montažna dela sta izvajali dve montažni skupini z vodilnima monterjema Jožetom Rajerjem in Cirilom Zupančičem. Na gradbišču pa je bilo povprečno 20 Ovejevih monterjev.

Začetek del in tudi kasnejša dela na terenu so bila dobro organizirana, zato je delo lepo napredovalo, z ustreznim tempom in je bilo kvalitetno opravljeno, za kar so dokaz vari, ki so bili izdelani brez napak in jih ni bilo potrebno popraviti, je pohvalil Ovejevce Konrad Černič. Težave pa so bile z dobavami mate-

riala in opreme (ta je bila domača). Zato je prišlo tudi do večkratnih zastojev pri delu in povzročilo zamude pri pogodbenem roku. Ekpa monterjev na terenu je z veliko truda ir prizadevnosti nadoknadila medfazne zamude. Le tako je lahko potem v roku položila cevovod, ki je koristnikom zemljišč omogočil, da so lahko pravočasno koristili zemljišče. Poleg tega pa so investitorju prihranili stroške za nadomestila koristnikom zemljišč. Zaradi proizvajalčeve nepravčasne dobave armatur (proizvajalec armatur je Medvešček iz Brežic) pa je prišlo do prekinitve del in s tem tudi do zamude končnega roka.

Mariborska Montaža je izdelala plinske postaje, jih dobavila, montirala ter zelo kvalitetne v roku predala investitorju. Pohvaliti je treba predvsem dobro načrtovanje, pripravo ter sodelovanje z vsemi inšpekcijami in z investitorjem, je dejal Inženiringov vodja del Konrad Černič.

Delo na terenu je potekalo usklajeno s specializiranimi skupinami, tako da ni bilo nobenih težav s koordinacijo in tudi ne z roki.

Z Montaže Maribor je vodil dela Bogdan Sagaj.

Ptujski Eko je zelo dobro organizirano, kvalitetno in v roku opravil elektroinštalacijska dela. Delo je vodil Franc Šegula.

Gradbeni izvajalec SGP Pomurje je taka dela prvič opravljal. Kljub neizkušeniosti pri takih delih pa je dobro sodeloval z IMP-jem. Dela je opravil kvalitetno in v roku, čeprav je imel nekaj majhnih težav.

Tegrad je kvalitetno in v roku opravil vsa dela na katodni zaščiti. Odgovorni predstavnik investitorja — to je Petrola je bil Ognjen Bavdek, njegov namestnik pa Pavel Očepek, ki je vodil dela na terenu in je s precejšnjim prizadevanjem in z veliko požrtvovalnostjo uspešno zagotavljal sodelovanje z izvajalcem IMP ter veliko pripomogel k uspešni predaji del (tehnični prevzem je bil 11. in 12. februarja letos), ga je pohvalil Konrad Černič.

IB elektroprojekt in Inštitut za varilstvo sta nadzorovala vsa dela.

Vodja del iz Inženiringa je bil Konrad Černič, njegov namestnik in koordinator za gradbena dela pa Drago Sraka.

Projekte je izdelala IMP-jeva Projektiwa Maribor.

IMP je vsa dela opravil kvalitetno in sledil medfaznim rokom, tako da končna zamuda roka ni vplivala na gradnjo celotnega plinovoda in ni povzročila škode končnim potrošnikom — saj ti še vedno niso pripravljeni na odvzem plina, je povedal Černič.

Povprašali smo pri Petrolu, kako

so zadovoljni s plinskimi postajami in z IMP-jevim delom, pa tudi to, kaj imajo še v načrtu za naprej. Pavel Očepek, ki je vodil dela na terenu, je povedal: z IMP-jevim delom smo zadovoljni, saj je kvalitetno. Z IMP-jevci se da dobro kontaktirati. Organizacija pa imajo manufakturno. Zato pa niso pravočasno zagotovljeni materiali. Zato pa prihaja pri delu do zastojev, kar povzroča težave. Plinske postaje so dobro in estetsko izdelane.

Šibka točka pa je zamuda pri uvozu merilne opreme in jo zato ne moremo uporabiti takoj ob zagonu objektov. Zategadelj se moramo posluževati samo osnovnega merjenja.

Naši načrti za naprej so vezani na načrte Posebne samoupravne interesne skupnosti za nafto in plin SR Slovenije. Od nje dobimo tudi del denarja za investicije, zaradi česar smo tudi vezani na njegov program.

Letos želimo izvesti čimveč takih priključkov, ki bi pomenili velik odvzem plina s minimalnim stroškom — to pa pomeni, da so potrošniki v bližini že obstoječih plinskih cevovodov.

Investicija Murska Sobota — Gornja Radgona je nova — zgrajena na pobudo pomurske regije, ki je želela pridobiti nov energetske objekt.

Na področju plinifikacije na tem območju je obstoječi plinovod za Lendavo. Na ta plinovod je bil sedaj narejen omenjeni priključek za Mursko Soboto — Gornjo Radgono.

Ta investicija bo zagotavljala kvalitetno plinsko energijo petnajstim potrošnikom — desetim v Murski Soboti ter petim v Gornji Radgoni — v glavnem ozdom.

Povejmo še nekaj o plinskih postajah!

Plinske postaje so začeli delati v mariborski Montaži leta 1981 skupaj s tipizacijo. Tipizacija pomeni, da je oprema v vseh plinskih potajah enotna z oziroma na same pretoke zemeljskega plina in tlačnega območja. S to tipizacijo so hoteli doseči lažje projektiranje in izvajanje del na plinskih potajah. Plinske postaje izdelujejo v kompletu s podstavki na montaži v delavnici. Potem pa celotno plinsko postajo prepeljejo na objekt, kjer jo montirajo.

Pri tipizaciji upoštevajo jugoslovanski standard glede transporta zemeljskega plina in smernice Petrola DO Zemeljski plin Ljubljana.

S plinskimi postajami pokriva naša mariborska Montaža predvsem potrebe celotne Slovenije, letos pa je izdelala plinsko postajo za Kosovo in jo že tudi montirala.

Po plinskih postajah precej povraščujejo tudi druge republike, za atere je Montaža že izdelala nekaj onudb.

Pred kratkim so zaključili plinske postaje v Ajdovščini ter v 2. fazi v Sempetru—Zalec.

Zdaj delajo plinske postaje v Prebold in ljubljanski KEL in bodo še ta mesec montirali.

Poleg tipiziranih plinskih postaj pa so v Montaži začeli delati tudi odorirne postaje (pri odorirnih postajah gre za to, da plinu dodajo snov, ki daje značilen vonj, po katerem se lahko plin spozna v primeru če ta začne uhajati). Prve take postaje bodo izdelali za Ptuj.

MARIJA PRIMOŽIČ

Kozarija

Montaža po jusu

Skupina dvanajstih monterjev se je odpravila na stavbo. Bil sem delovodja, devet monterjev ter dva pripravnika, ki sta prišla iz šole usmerjenega izobraževanja.

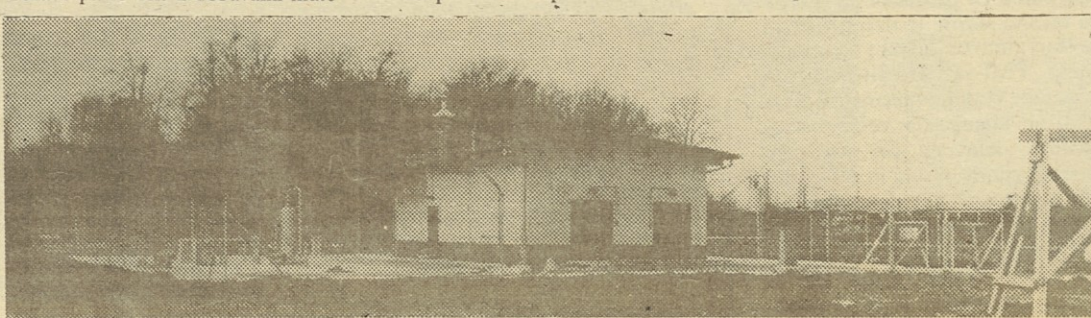
Razporedil sem monterje po nadstropjih, kot je bilo potrebno. Oba pripravnika pa sem določil, da bosta prinašala potreben material iz priročnega skladišča, ker sta bila prvi dan na delovnem mestu. Enega izmed kandidatov sem poslal v skladišče ter naročil: »Prinesi flancne 2 cole 10 kosov«.

Hitro je odšel v skladišče. Vendar ga po eni uri še ni bilo nazaj. Šel sem pogledat, kaj dela. Bil je ves prepoten od prekladanja kartonov iz polic in nazaj. Vprašal sem ga: »Ja za boga, kaj pa počneš?« Iščem flancne, po katere ste me poslali, mojster, pa jih ne najdem, čeprav jih je imel pred nosom. Ja ali ne veš, kaj je flancna? To je... to je... ali je mogoče tole ter pokaže redukcijo. Le tedaj sem ugotovil, da ne ve, kaj išče. Snel sem s police ter mu pokazal. Že, že tovariš mojster, toda v šoli so nas učili, da je to prirobnica. La tako sva odnesla potreben material na stavbo.

Poslal sem drugega pripravnika ter mu naročil, naj prinese papagajke. Hitro je odkorakal, vendar tudi njega ni bilo dolgo nazaj. Ker brez orodja monterji niso mogli delati, sem ponovno odšel v skladišče, ki je bilo zaprto, pripravnika pa nikjer. Mislim sem si, glej ga zlomka, prvi dan pa mi jo je že stisnil v bife. Grem v bife, fanti ni. Počasi sem se vračal proti stavbi ter razmišljal, da je morda obupal ter odšel domov. Ko sem bil že blizu zgradbe, zagledam fanta, ki teče iz nasprotne smeri ter nese v roki gajbico. Priteče do mene ter se opraviči: »Veste, mojster, hodil sem tako dolgo za, ker obe papagajki sta zelo živahni, pa jih je prodajalec težko ujel.« Zares, v gajbici je prinesel dve zeleni ljubki papagajki. Skoraj sem pobesnel ter fanta odpeljal v skladišče, snel papagajke iz police ter mu jih pokazal.

Že, že tovariš mojster, toda v šoli so nas učili, da so to kleščice. Vidiš dečko, to je pa vsa učenost, ki si jo prinesel iz šole usmerjenega izobraževanja.

VERONIKA GOLJAR

Plinska postaja. (Foto: M. P.)

Sodelovanje Eko-Montaža-Jožef Stefan na Tamovem objektu

Računalnik bo skrbel za varčevanje energije

Ekovi monterji in monterji iz Montaze Maribor so delali na Tamovem objektu TEM 500, kjer gre za računalniško vodenje porabe toplotne energije. Eko je pridobil zahtevno delo na tem objektu v ostri konkurenci z nekaterimi drugimi ponudniki iz celotne mariborske regije. V začetku lanskega leta je za ta dela sklenil pogodbo z Inštitutom Jožef Stefan v višini 6.200.000.000 dinarjev. Takoj po podpisu pogodbe se je lotil razdelave projekta. Poleti je že dal prvo naročilo zagrebški tovarni ATM za merno regulacijsko opremo, ki je predstavljala polovico pogodbenega zneska. Sedaj pa merilno zagonska skupina iz Inštituta Jožef Stefan in Eka pripravlja objekt za poskusni pogon in predajo investitorju.

Eko je s svojim strokovnim kadrom pripravil projektno dokumentacijo za izvedbo in povezave vseh merilnih in regulacijskih elementov z glavnim razdelilcem in z računalniškim terminalom. Zahtevno montažno delo so Ekovi monterji, ki jih je bilo na gradbišču 12 (vodja montaže je bil Vlado Klobučar, vodilni monter pa Tomo Benkovič), zadovoljivo opravili v sodelovanju z ljubljanskim Inštitutom Jožef Stefan in s Tamovimi delavci kljub temu, da so se včasih pojavljali, kot je dejal vodja Ekovega sektorja elektromontaža Vlado Potočnik, skoraj neresljivi problemi.

Oprema je bila večidel od zagreškega Atma, nekaj opreme pa je bilo tudi uvožene.

Tehnično zahteven projekt naj bi služil računalniškemu vodenju porabe toplotne energije in s tem optimizaciji.

malni izrabi ter prihranku pri delu energetskega objekta — to je kotlarne. TAM bo s tem optimalno porabo energije in zmanjšal izgube na objektih na najmanjšo možno mero.

Pri nas v Jugoslaviji, je dejal tovarniški Potočnik iz Eka, posvečamo premalo pozornosti racionalizaciji porabe energije, zato je ta objekt tembolj reprezentativen primer, kako je treba racionalizirati porabo dragocene energije in s tem prihraniti veliko sredstev. Taka racionalizacija se v Mariboru sedaj prvič pojavlja.

Na Inštitutu Jožef Stefan pa sta nam povedala mag. Zoran Marinšek, ki poslovno vodi Tamov projekt TEM 500 in magister David Čuk, ki neposredno vodi področje racionalizacije porabe toplotne energije, da se Inštitut Jožef Stefan že skoraj 20 let raziskovalno ukvarja z gospodarno rabo energije v industriji in sicer s segmentom gospodarne rabe, ki jo dosežemo z informatizacijo procesov. Orodje za to področje so računalniki oziroma mikror računalniki.

Značilno zanje je, da je specifična cena na enoto zmogljivosti drastično padla (na primer v zadnjih desetih letih za faktor 100) v primerjavi z drugimi orodji in s splošnim gibanjem cen — posebej pa še energije. Zato so investicije v gospodarno rabo energije z informatizacijo procesov ekonomsko zelo zanimive, saj se pri njih dosega zelo kratki roki vračanja vloženih sredstev.

Inštitut Jožef Stefan je na osnovi raziskovalnih dosežkov vzporedno razvijal konkretne aplikacije na različnih področjih proizvodnje in porabe energije v industriji. Začel je s sistemi za izravnavanje konic električne energije (sistem SIK 80, prva aplikacija 1979 v Elektrokovini Maribor) ter nadaljeval s sistemi za racionalno rabo toplotne energije (sistem TEM 500) in s sistemi za vodenje kombinirane proizvodnje električne in toplotne energije v ozidih.

Sistem TEM 500 v mariborskem Tamu pomeni eno prvih aplikacij razvoja gospodarnega vodenja toplotne energije za ogrevanje industrijskih objektov.

Gospodarna raba toplotne energije za ogrevanje z vodenjem se dosega z naslednjimi ukrepi:

- S točnejšim vodenjem temperature z mikror računalniškim regulatorjem,
- z optimiranjem začetka in konca ogrevanja,
- z optimiranjem obratovanja kotlarne,
- z optimiranjem priprave tople sanitarne vode.

Ovisno od režima sistema ogrevanja se dosega prihranki od 10 do 30 odstotkov stroškov za toplotno energijo.

Sistem TEM 500 je distribuiran mikror računalniški sistem. Sestavljajo ga mikror računalniške postaje, ki opravljajo lokalno vodenje ogrevanja po objektih (mikroregulacija) in centralni mikror računalniški sistemi, ki omogočajo centraliziran nad-

zor ter daljinsko vodenje sistema ogrevanja.

Zanimivo je, da je za sistem TEM 500 dal pobudo direktor Tamovega tozda Energija Engelbert Hruby — Smrtnik na osnovi poprejšnjega uspešnega sodelovanja na področju porabe električne energije s tem Inštitutom. Koncept za izvedbo sistema v Tamu je bil izdelan skupaj s Tamovimi strokovnjaki v okviru idejnega projekta. V realizaciji je prva faza sistema TEM 500, ki obsega od 50 do 60 odstotkov predvidene končne velikosti sistema v Tamu.

Inštitut Jožef Stefan je pri realizaciji projekta povabil k sodelovanju nedavno mariborsko delovno organizacijo PMI (Inženirski biroji, Projekta, Montaža in Eko), ki je prevzela izvedbo nabave, vgradnje in povezave merske regulacijske opreme sistema TEM 500.

Projekt je v zaključni fazi montaže — to je v preizkušanju posameznih segmentov in v interni predaji Inštitutu Jožef Stefan.

Po tej fazi je potreben še funkcionalen preizkus delovanja sistema.

Ker je letošnja ogrevalna sezona pri koncu, bo funkcionalnost sistema v celoti vzpostavljena šele v jeseni — to je v novi ogrevalni sezoni 1987 — 1988.

Kot sta povedala magistra Zoran Marinšek in David Čuk, na Inštitutu načrtujejo nove aplikacije tovrstnih sistemov. Glede na obojestransko pridobljene izkušnje (Inštitutove in Impejeve) so tudi realne možnosti za nadaljnje sodelovanje Inštituta Jožef Stefan in IMP-ja.

Inštitut Jožef Stefan je v zadnjih nekaj letih uspešno in v čedalje več-

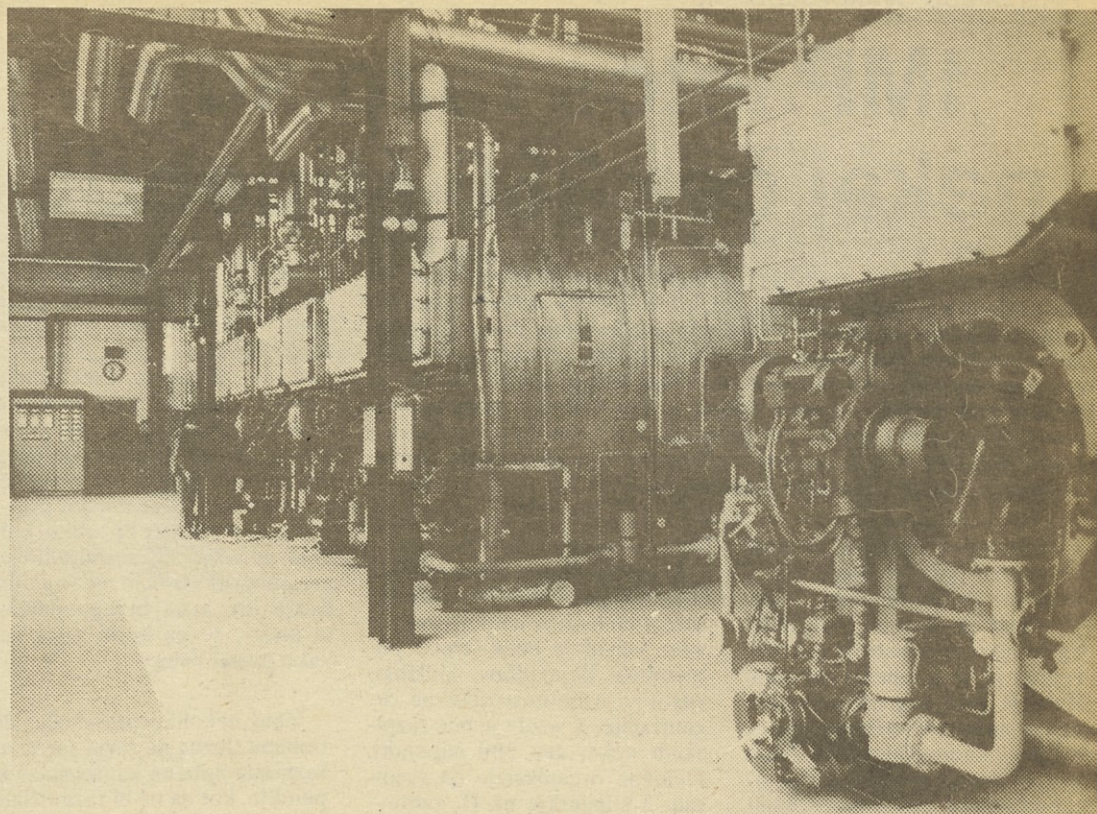
jem obsegu uveljavljal v praksi aplikativni program sistemov za gospodarno rabo energije.

V zadnjem času je ta dejavnost tako narasla, da je že začela preseagati okvire raziskovalne organizacije. Zato se je Inštitut odločil za ustanovitev samostojne gospodarske delovne organizacije, ki bo nosilka tega programa.

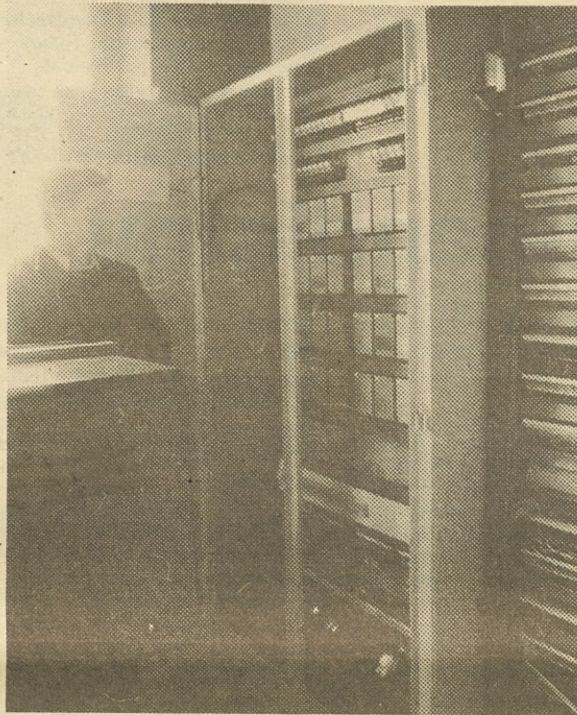
DO »Industrijska energetika« v ustanavljanju je bila registrirana februarja letos in bo začela ta mesec poslovati.

Na inštitutu pričakujejo, da bo z novo delovno organizacijo program gospodarne rabe energije v industriji dobil še dodatni polet.

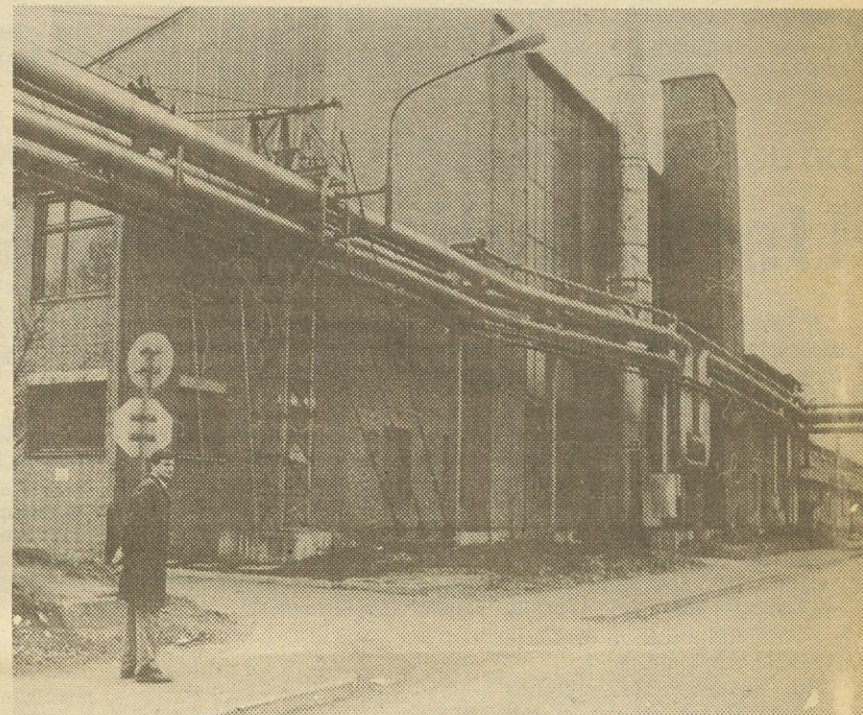
MARIJA PRIMC

Kotlarina v Tamovem objektu Tem 500.

Glavna aranžirna omara.

Tamov objekt TEM 500.

V Tenu so razvili nova stikala

Cenejša, zanesljivejša, trajnejša

V delovni organizaciji IMP Ten so razvili nova srednjenapetostna ločilna stikala, ki jih imenujejo BAL. Ker je to stikalo po svoji zasnovi in kakovosti na samem vrhu tovrstnih jugoslovanskih proizvodov, si v Tenu od njega mnogo obetajo. Tudi dosedanje predstavitve teh stikal so zbudile precej zanimanja in pokazale, da so Tenovci na pravi poti.

Stikala tipa BAL so izdelana za napetosti 12 do 24 kilovoltov. Takšni stikalni aparati so osnovna oprema srednjenapetostnih napajalnih ter industrijskih transformatorskih postaj, preko njih pa lahko napajamo tudi industrijske elektromotorje ali kondenzacijo jalovega električnega toka.

Kot je povedal inž. Ivo Cvek, so se v Tenu odločili za razvoj in osvajanje novih stikalnih aparatov na podlagi sprejemnih tržnih razmer. Danes investitorji ne stremijo več toliko za

miniaturno izvedbo stikalnih naprav. Prihranek prostora pri miniaturnih stikalnih napravah namreč ne odtehta problemov z izolacijskimi materiali. Sintetični elektroizolacijski material so v teh letih namreč izredno podražili, razen tega pa jih je treba vzdrževati in obnavljati, ker so podvrženi zunanjim vplivom. Miniaturne celice so, kot že ime pove, majhne, kar hkrati pomeni, da so zaradi omejenega prostora posegi v njihovo notranjost težavnejši. To se kaže pri priključevanju, pa tudi ob servisiranju.

Tenovo ločilno stikalo tipa MOR, ki so ga začeli proizvajati leta 1976, je tipičen miniaturni aparat. V svojem času je ustrezal vsem tedanjim dognanjem stikalne tehnike in je tudi še danes na dovolj visokem nivoju, da ga bo Ten ohranil v svojem proizvodnem programu. Vendar pa je ločilno stikalo tipa MOR izrazito prilagojeno za miniaturne stikalne celice. Zasnova tega stikala je taka, da ga praktično ni bilo mogoče prodajati samega ampak le vgrajenega v celico. To pa je seveda krog potencialnih kupcev zožilo.

Ker so v Tenu videli, da s stikalom MOR ne morejo zadostiti vsem potrebam, ki jih imajo kupci, so se odločili za razvoj novega stikala, pri katerem so nasledovali predvsem naslednje cilje:

- Izvedba naj bo čim cenejša
- Doseči čim bolj zanesljivo delovanje
- Hkrati naj bo stikalo čim enostavnejše za vgradnjo.

Pri zniževanju proizvodnih stroškov je bilo osnovno to, da so se izognili sintetičnim izolacijskim materialom. To so dosegli s povečanjem razdalje med poli in je tako zrak prevzel vlogo izolatorja.

S tem se je aparat seveda povečal, kar so izkoristili tudi za druge poenostavitve. Ves gibljivi sistem stikala je zdaj skrajno enostaven, tako da bo cenejši, čeprav je porabljenega nekoliko več kovinskega materiala. Hkrati pa bo preprostejša izvedba tudi jamčila večjo zanesljivost obratovanja.

Za široko uporabnost je pomembno, da so v samo stikalo vključili tudi vse prigradnje, ki so potrebne za njegovo delovanje: To so ozemljilni noži, sistemi medsebojnih blokad, signalizacije in elementi za varovanje. To pomeni, da bo Ten lahko stikala BAL prodajal tudi samostojno in jih bo kupec vgradil v stikalno napravo lastne konstrukcije. Seveda pa bo Ten proizvajal tudi svoje kompletne stikalne celice, ki so jih razvili hkrati z novim stikalom.

Osnovna stikalna enota oziroma celica za stikalo BAL se imenuje C 1 M. Tudi pri razvoju novih stikalnih celic je bil glavni cilj doseči čim zanesljivejšo obratovanje. C 1 M je popolnoma oklopljena stikalna celica,

se pravi, da so vsi njeni električni elementi navzven in proti sosednjim stikalnim celicam oddvojeni s kovinskimi stenami. Dosedanje Tenove celice so oklopljene samo navzven, kar je pomenilo, da se je lahko požar iz ene celice razširil tudi v druge, v kolikor ga niso pravočasno pogasili. Stikalna enota C 1 M je zaprta tudi spodaj, kar preprečuje širitev požara v kabelski prostor.

Za dodatno varnost celice je vgrajeno avtomatsko ozemljevanje, ki se vključi v primeru okvare na stikalu, ker so ozemljilni noži povezani tudi z varnostno loputo na zgornjem delu celice. Ta loputa se odpre, če v celici zaradi električne okvare nastane nadpritisek, kar je zavarovanje proti eksploziji. Hkrati se sprožijo ozemljeni noži, ki povzročijo kratek stik in s tem preprečijo nadaljni dovod električne energije tako, da je s tem okvara omejena.

Novi tip stikal in njim prilagojenih stikalnih enot bodo v Tenu proizvajali v treh izvedbah. Iz zgoraj opisanega stikala BAL in celice C 1 M, ki sta prilagojeni za čelno vgradnjo, bodo izpeljali še izvedbi za vgradnjo na stransko in zadnjo steno (za to sta predvideni stikali BALS in BALW ter celici C 2 M in C 3 M). S pravilnim izborom teh celic lahko investitor doseže, da je stikališče bolj pregledno, da so povezave med različnimi celicami enostavnejše in da je potrebnega manj zbiraličnega materiala — torej spet pocenitev.

Ob koncu je inž. Ivo Cvek povzel, da stikalo BAL s stališča svojih električnih lastnosti ne pomeni pomembnejše izboljšave. Kaj takega niti ni bilo planirano, saj so potrebne lastnosti stikal predpisane s strogi standardi in se na trgu sploh ne more pojaviti stikalo brez atestov, ki tem zahtevam ne ustreza. Pač pa bo novo stikalo jamčilo bolj zanesljivo in trajno obratovanje, prilagodljivost investitorjem željam in lažjo vgradnjo na objektu. Pa tudi montaža elementov v proizvodnji in zlasti justiranje bosta mnogo enostavnejša.

Tenovci razvijalci so zelo pazili, da bi bila proizvodnja novih stikal čim cenejša. Tako so vse tiste podsklope, za katere je to možno, prenesli iz stikala MOR v novo stikalo BAL. Po-

notenje sestavnih delov za obe stikali tudi pomeni manjše proizvodne stroške.

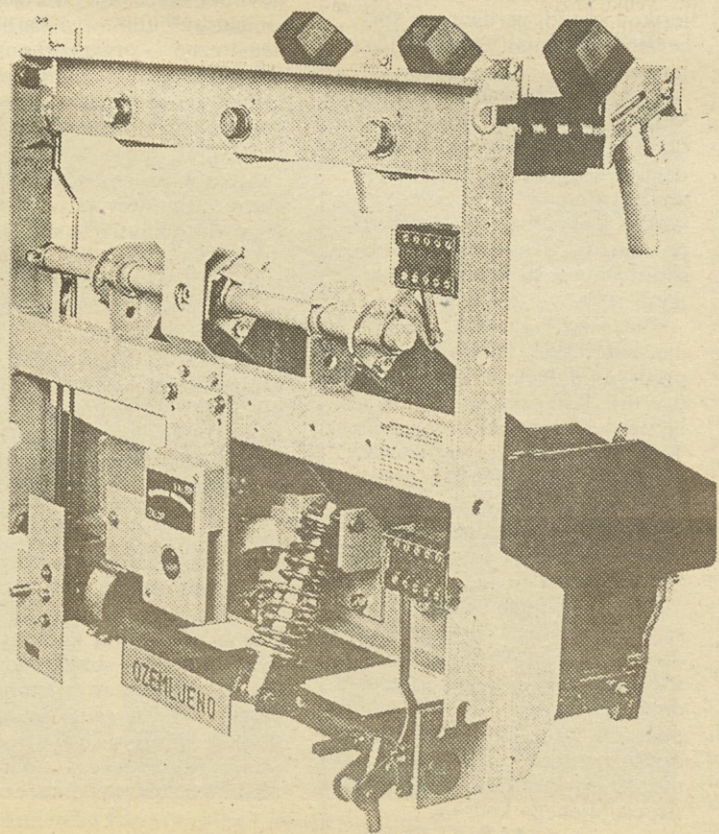
Vsaka novost potrebuje nekaj časa za uveljavitev, toda v Tenu pričakujejo, da bodo svoja nova stikala dobro prodajali. O tem pričajo tudi prve reakcije strokovne javnosti zlasti na predstavitvi novega stikala, ki jo je organiziralo ljubljansko elektrotehniško društvo. Udeležili so se je odgovorni strokovnjaki vseh slovenskih elektrodistributivnih podjetij, projektanti in predstavniki ljubljanske fakultete za elektrotehniko.

»Predstavitve je zelo uspela, saj smo dobili pohvale od vseh udeležencev, pa tudi nekaj koristnih sugestij, ki smo jih upoštevali pri finalizaciji razvojnega dela,« je rekel inž. Ivo Cvek. »Ob predstavitvi smo navzočim tudi pojasnili naš koncept in končne cilje, ki jih imamo z razvojem aparata in stikalnih enot. Pri tem smo poudarili, da bi morali tudi uporabniki storiti več poenotenja teh naprav, saj bi s standardizacijo olajšali delo proizvajalcev. Nobene potrebe ni, da različni investitorji izbirajo različne naprave za enake funkcije.«

Hkrati je inž. Cvek dodal, da se pri standardizaciji teh naprav zadeve vendarle premikajo, saj slovenska elektrogospodarska skupnost pripravlja tovrstni standard, na Hrvaškem pa so ga že uvedli. Novo Tenovo stikalno standardom v obeh republikah povsem ustrežajo.

Uvajanje takšnega izdelka v proizvodnjo je zahtevna naloga, še posebej za organizacijo, kot je Ten, ki že nekaj časa dosega slabe poslovne rezultate. Za stikalo BAL je Ljubljanska banka Tenu sicer odobrila inovacijska posojila pod pogoji, ki so ugodnejši od sicer običajnih, vendar pa Ten ni mogel zagotoviti potrebnega lastnega deleža. Izhod so poiskali v sodelovanju s TNS-Om, tako da bodo oni proizvajali del sestavnih delov, kar pomeni, da so tudi financirali potrebna orodja. Ten in TSN si bosta torej izmenjevala posamezne sestavne dele stikal, s čimer bodo dosegli večje proizvodne serije, kar je nujno zaradi precejšnjih stroškov za orodja, pa tudi ker Ten nima denarja za širitev strojnega parka.

LOJZE JAVORNIK

Stikalo BAL.

Razpis kadrovskih štipendij

IMP letos razpisuje nekaj čez 380 štipendij

Kadrovska politika naj bi postala setavni del razvojne politike. Še zlasti se moramo tega zavedati sedaj, ko se obdobje ekstenzivnega razvoja zaključuje in prihaja v ospredje uveljavljanje znatveno-tehnične revolucije. Gre za spremembe, ki zahtevajo preobrazbo subjektov gospodarjenja od delovno-ekstenzivnih in kapitalnih usmeritev in povečevanih nalog v znanje. Znanje je tisti dejavnik, ki ga konkurenca na zunanjih trgih vse bolj priznava. V tej smeri si je začrtal svoj razvoj tudi IMP, ki je že začel s posodabljanjem proizvodnje in s povečevanjem vlaganj v razvojno raziskovalno delo itd.

Zastavljene cilje, pa bo moč ob dobri opremi doseči le z ustrežno usposobljenimi kadri. Ti v IMP-ju sicer so, kot lahko ugotovimo iz nekaterih poročil, vendar jih je še zmeraj premalo. Zato je tudi ena od temeljnih nalog zaposlovati ustrezno usposobljene kadre. Čeprav bo bitka na tem področju težka, saj je pri zaposlovanju visoko usposobljenih kadrov trg delovne sile že začel delovati ravno zaradi prej omenjenih sprememb. Teh pa se ne zavedajo samo v IMP-ju, ampak tudi v drugih delovnih organizacijah, zato bo na prostem

trgu do teh kadrov težko priti. Ustrezna štipendijska politika (ki naj bi pomenila zagotavljanje ustreznih kadrov na dolgi rok) je zato vsekakor eden izmed pomembnih dejavnikov, ki lahko zagotovi uspešnost delovne organizacije. V sozdu je bilo razpisanih nekaj čez 380 štipendij. Delovne organizacije so razpisale 3 štipendije na II. zahtevnostni stopnji, 3 na III., na IV. 269 na V. 30, na VI. 28 in VII. 49 štipendij. Glede na to, da so v razpisu objavile potrebe posamezne delovne organizacije, je v tem trenutku težko ocenjevati,

če je to premalo ali preveč. Nekaj pa nedvomno drži, če se bodo vzpostavljale na ravni sozda določene službe skupnega pomena, ki bodo prevzele določene funkcije, potem bodo rabile določene profile visokokvalificiranih kadrov. Teh pa verjetno, če se povrnemo k začetnemu izhodišču, na tržišču ne bo toliko, kot bi jih potrebovali. Nesmiselno je verjetno, da so delovne organizacije tiste, ki naj bi zagotavljale ta kader, če ga bodo same še kako potrebovale.

Zato nekoliko preseneča, da nobena služba na ravni sozda ni razpisala nobene kadrovske štipendije, kot da ne bi razmišljale na dolgi rok. Na ta način verjetno tudi ne bomo presegli miselnosti, da je proizvodna funkcija najpomembnejša, vse ostalo pa je potrjeno.

J. VOTEK

DO Livar: Stalen stik med učenci in tovarno

Ustanavljajo klub štipendistov

V Livarju namenjajo veliko pozornosti vzgoji in pridobivanju kadrov, saj se zavedajo, kako velikega pomena je za tovarno dobro usposobljen kader. V ta namen so v delovni organizaciji zgradili in opremili učno livarsko delavnico.

Pri pridobivanju kadrov sodelujejo z osnovnimi šolami (osnovno šolo Josip Jurčič Ivančna gorica, Šentvid pri Stični, Videm Dobropolje, Žužemberk) in s srednjimi šolami (srednja šola usmerjenega izobraževanja Josip Jurčič Ivančna gorica, srednja šola za metalurgijo Litostroj Ljubljana).

Pri uresničevanju vzgojno-izobraževalnega smotra v teh šolah se dogovarjajo za proizvodno delo, ki ga učenci opravljajo v Livarju pa za naravoslovne dneve, ki so tudi v tej delovni organizaciji.

Na področju interesne dejavnosti pa v Livarju organizirajo livarski krožek za učence višjih razredov osnovne šole. Namen tega krožka je vzbuditi v učencih zanimanje za livarski poklic in to na način, ki naj bi bil učenec najbolj — to je z likovnim izražanjem in v povezavi s tehničnim poukom v šoli.

Letos so začeli krožek 11.

marca. Zanj so predvideli 34 ur. Učenci imajo krožek enkrat tedensko po dve uri v popoldanskem času pod vodstvom mentorja Milana Jefima iz Livarja. V krožku je 18 učencev. Ob zaključku krožka — to bo predvidoma junija nameravajo v Livarju razstaviti livarske izdelke učencev. Kasneje pa bodo razstavo prenesli še v osnovne šole, iz katerih so učenci krožkarji. Za krožkarje je ob koncu krožka predvidena tudi strokovna ekskurzija — povezana s stroko.

V Livarju imajo likovne krožke že četrto leto in se je iz njih že nekaj učencev odločilo za livarski poklic. Druga oblika pridobivanja kadrov v Livarju pa je štipendiranje učencev srednjih, višjih in visokih šol. Dokaz, da Livar res skrbi za bodoče strokovnjake, je število štipendistov, saj ima ta delovna organizacija 90 štipendistov na 770 zaposlenih, kar je več kot en štipendist na deset za-

poslenih v Livarju. Petnajst Livarjevih štipendistov je na višjih in visokih šolah, ostali pa so na srednjih šolah.

Februarja so imeli v Livarju srečanje štipendistov, kjer so štipendistom spregovorili o raziskovalnem delu v Livarju, o možnostih priprav diplomskih nalog v tej delovni organizaciji in o poglavljanju znanja tujih jezikov.

Razveseljiv je bil odziv štipendistov na vsebino srečanja, je povedala vodja Livarjeve kadrovske službe Andreja Smolič, saj so v anketi, ki so jo izvedli na tem srečanju, povedali, da želijo sodelovati pri raziskovalnem delu in si pridobiti tudi znanje tujih jezikov.

Na tem srečanju so se tudi dogovorili, da bodo v Livarju ustanovili klub štipendistov. Namen tega kluba naj bi bil seznanjanje štipendistov z Livarjevimi razvojnimi programi in z novo tehnologijo, z uvajanjem računalništva, sodelovanja pri raziskovalnih nalogah ter organiziranju strokovnih ekskurzij.

In kaj so naredile gradbene delovne organizacije? Njihovi predstavniki pravijo, da ne vedo, kaj bi še lahko naredili. Svojim učencem nudijo stanovanje, hrano, interesne dejavnosti, tesno sodelujejo s starši in sistematično obdelujejo preko 100 osnovnih šol. Na slabe vpise mladih pa vplivajo predvsem težki pogoji dela in mnenje, da je v naši družbi gradbenikov preveč. Izhod je torej v novi tehnologiji in boljši kadrovski sestavi, kar je tudi pogoj za uspešnejši nastop na tujih trgih. Naj ob tem še dodamo, da je vlaganje v kadre dolgoročno investicija, kljub temu, da podatki kažejo, da bomo manj gradili. Številki, ki bijejo plat zvona ne bomo več naštevati. Zahtevajo pa tudi postopnost prenove izobraževalnih programov, boljše opremljenost šol ter ostreje normative za izvajanje pedagoškega dela. Gradbeništvo je ogromno vlagalo v kadre, šole pa prve čutilo slabšo kakovost vpisanih učencev. V Sloveniji mlade predvsem zanima atraktivnost poklica in zažulček. Gre tudi za krizo volje do dela, saj so težki pogoji dela slabo nagrajeni. Vprašanje pa je tudi, kakšna je komunikacija med gradbeno panogo in javnostjo in posledice tega vpliva staršev na odločitve svojih otrok za nadaljnje šolanje.

MARJETA ŠIMUNIČ

IMP DO OV RAZPISUJE ŠTIPENDIJE

20 štipendij — monter ogrevalnih instalacij
20 štipendij — monter vodovodnih instalacij

Izobraževalni program se izvaja v Centru Srednjih šol v Domžalah, v Škofji Loki ali v Murski Soboti — glede na prebivališče kandidata.

Kandidati se lahko prijavijo na naslov IMP DO OGREVANJE — VODOVOD, Pot k sejmišču 30, 61231 Črnuče ali na telefon 061-374-747.

Plenum slovenskih gradbenikov

Prikrite slabosti in brezbržnost

Gradbeni delavec mora biti motiviran, sposoben in dobro nagraden. Cilj je popolnoma jasen, usmeritve slovenskega gradbeništva so začrtane in 77.000 delavcev v gradbeništvu Slovenije optimistično zre v prihodnost.

Preteklost gradbeništva v Sloveniji, in ne samo v Sloveniji, je bila takšna, da je optimizem nujen. Zaostrene gospodarske razmere, slabšanje akumulativne sposobnosti, zaostreni pogoji za delitev. Vse to je precej vplivalo na to, da je v slovenskem gradbeništvu nastalo slabo, politično negativno razpoloženje med zaposlenimi. Če k temu pristojemo še nejasno prihodnost zaradi številnih zakonskih sprememb, je to potem dovolj razlogov za začetek razčiščenja vseh zapletov.

Nedavni plenum Republiškega odbora sindikata delavcev v gradbeništvu Slovenije je opozoril na te in številne druge probleme, ki jih je potrebno takoj rešiti. Sindikalni delavci v gradbeništvu so samokritični. Ravnodušnost gradbenikov je bila pred časom dovolj veliko opozorilo, da je potrebno spremeniti — ne način mišljenja, ampak dela.

Veliko gradbenikov v svojih delovnih organizacijah ni našlo socialne varnosti, prihodnost je bila nejasna in popoldanska siva ekonomija je prikrivala slabosti gospodarskega položaja delavcev v gradbeništvu.

Za uresničitev ciljev slovenskega gradbeništva je samokritičnost nujno potrebna. Pri ocenjevanju dela je Republiški odbor sindikata delavcev dejavnosti odkrito in jasno povedal, da sindikalna organiziranost v številnih primerih ni bila primerna zaostrenim razmeram. Celotno gradbeništvo so od sindikalnih delavcev zahtevali reševanja številnih vprašanj, predvsem socialnozaščitnih. Zaradi neustrezne organiziranosti delo sindikata v številnih okolišnih bilo učinkovito in brezbržnost se je polotila tudi sindikalnih delavcev.

Kako naprej? Osrednja in glavna usmeritev je pridobitev vseh subjektivnih sil v sindikatu za uspešnejšo organiziranost in izkoriščanje gmotnih možnosti za delo, gospodarjenje in upravljanje. To pomeni večjo povezavo med poslovnimi delavci in sindikalnimi aktivisti, le-ti pa morajo z drugačno organiziranostjo in prijemom prodreti neposredno do delavca oziroma do baze, kot radi rečemo.

Na takšne cilje je moč gledati optimistično. Predvsem zato, ker so si gradbeniki na plenumu postavili konkretne cilje; politično, sindikalno in delovno ozračje se bo moralo spremeniti. Za rešitev najbolj perečih vprašanj so si na plenumu Republiškega odbora sindikata delavcev gradbeniš-

tva postavili tri osrednje naloge.

V gradbeništvu morajo začeti razmišljati o skrajševanju delovnega časa, saj so gradbeniki še vedno edini, ki kljub izredno težkim delovnim razmeram delajo »še po starem«. Najhitreje je potrebno rešiti vprašanje, kdaj in katere nadure se štejejo v pokojninsko osnovo. Gradbeniki so namreč zaradi narave dela mnogokrat primorani delati v podaljšanem času. Najhitreje je treba preprečiti nelojalno konkurenco oziroma podpisati sporazum o enotnem nastopu.

Rešitev teh treh osnovnih problemov bi rešilo slovensko gradbeništvo; seveda pa so še številna področja, na katerih je nalog precej. Mladi, na primer, v gradbeništvu ne vidijo prihodnosti in slovenske gradbene šole so prazne. Strokovni kader odhaja iz gradbeništva zaradi izredno nizkih osebnih dohodkov. Sedemdesetdeset tisoč delavcev v slovenskem gradbeništvu premalo izkorišča tisto, kar ima.

Številne komisije v Republiškem odboru sindikata gradbenikov v preteklem obdobju niso delale. Na seji je manjkala skoraj polovica članov. S sejo občinskih in mestnih odborov sindikata so prihajale številne pripombe na delo in čutili je bilo, kot bi gradbeniki izgubljali zaupanje v možnost reševanja svojih problemov.

Brezbržnost in zakrivanje resničnega je trenutna rešitev; odločnost v gradbenih vrstah je in predvsem tudi pripravljenost. Franc Berginc, predsednik Republiškega odbora sindikata delavcev v gradbeništvu Slovenije je povedal:

»Spremenjen odnos do dela pomeni resnično oporo na lastne moči in znanje, ustvarjanje možnosti za samostojno, odgovorno pridobivanje dohodka in gospodarjenje z rezultati dela ter hitrejšo odpiranje perspektiv dobrim gospodarjem, dobrim ustvarjalnim delavcem.«

Sindikalni aktivisti v slovenskem gradbeništvu so torej v svojih načrtih in zahtevah odločni. Za uresničitev svojih ciljev so pripravljani dobro prevetriti svoje vrste, od preostalih subjektov pa zahtevajo ustrezno delo in reševanje vprašanj. V prihodnje sindikat ne bo smel ščititi tistih, ki niso pripravljeni, tudi za ceno svojih položajev spremeniti svojega odnosa do dela, predvsem pa do gradbenega delavca.

BRANE ŠALAMON

Cene letovanja za leto 1987

Razporedi izmen

predsezona 22. 6. do 2. 7.	glavna sezona 2. 7. do 12. 7. 12. 7. do 22. 7. 22. 7. do 1. 8. 1. 9. do 11. 8. 11. 8. do 21. 8. 1. 11. 1987 do 31. 3. 1988	posezona 21. 8. do 31. 8. 31. 8. do 10. 9.
Vojsko		
Fiesa Veli Lošinj otroci od 2—7 let starosti	Ekonomska cena v sezoni 8.000 din + tur. tak. 8.000 din + tur. tak. 6.500 din + tur. tak.	izven sezone 6.500 din + tur. tak. 6.500 din + tur. tak. 6.000 din + tur. tak.
Vojsko otroci od 2—7 let Ankaran	9.000 din + tur. tak. 7.000 din + tur. tak. 5.000 din + tur. tak.	5.900 din + tur. tak. 5.400 din + tur. tak.

Velika planina (dnevna hišica 3.500 din).

Cene letovanja so ekonomske, dejansko ceno pa bodo določile delovne organizacije same na osnovi višine regresov, ki jih bodo namenile za letovanja.

Vodje kadrovskih služb in delegati počitniške skupnosti IMP so že prejeli prijave liste za najemne zmogljivosti. Prijave se zbirajo do 20. aprila in šele na osnovi teh prijav bodo zakupljene ustrezne zmogljivosti v času sezone. V času prvomajskih praznikov se pripravlja odprtje doma na Velem Lošinj, ki pa je odvisno od povpraševanja. Če bo zasedenih najmanj 10 sob bo dom odprt od sobote 25. aprila do sobote 2. maja. 7 POLNIH PENZIONOV STANE SAMO 40.000 DIN. Prijavite se lahko Jožici Hren, Sozd IMP, Titova 37, Ljubljana, tel. (061) 314-957.

Op. V Fiesi je možno letovanje 7, 10 ali 14 dni!

SOZD IMP, o. sol. o.
Industrijska montažna podjetja,
61000 Ljubljana, Titova 37
POČITNIŠKA SKUPNOST

ROK ZA PRIJAVO 30. 4. 1987

Rezultati 9. zimskih iger IMP

SKUPNA UVRSTITEV

1. Izip	424
2. TIO	323
3. IKO	290
4. Klima	281
5. Ten	237
6. Klimat	233
7. Livar	214
8. Iso	195
9. Elektromonter	153
10. Dvigalo	145
11. KM	97
12. OV	93
13. Panonija	53
14. MK	41
15. DS SOZD	19

Veleslalom

1. Izip	290
2. Tio	232
3. Klima	224
4. Iko	200
5. Klimat	188
6. Iso	187
7. TEN	158
8. Dvigalo	140
9. Elektromonter	134
10. Livar	114
11. KM	70
12. OV	63
13. Panonija	53
14. MK	41
15. DS SOZD	19

Teki:

1. Izip	124
2. Livar	100
3. TIO	91
4. Iko	90
5. Ten	79
6. Klima	57
7. Klimat	45
8. OV	30
9. KM	27
10. Elektromonter	19
11. Iso	8
12. Dvigalo	5

Posamezno

Veleslalom ženske do 25 let

1. Peterlin Damjana (Iko)
2. Polona Lorbek (Klima)
3. Karmen Bizjak (Klima)
Uvrščene so bile 3 tekmovalke.

Veleslalom — ženske do 35 let

1. Sonja Šeško (Klima)
2. Teja Bivic (Dvigalo)
3. Albina Zeme (Klima)
Uvrščenih je bilo 8 tekmovalk.

Veleslalom — ženske nad 35 let

1. Neva Dornik-Šajnič (Izip)
2. Stojka Žilnik (Izip)

3. Anica Pantar (Iko)
Uvrščene so bile 4 tekmovalke.

Veleslalom — moški do 27 let

1. Borut Marolt (Klimat)
2. Edi Ravnik (Iso)
3. Andri Seljak (Tio)

Veleslalom — moški do 35 let

1. Milan Štibilj (Izip)
2. Dominik Kline (Iso)
3. Dare Završan (Ten)
Uvrščenih je bilo 31 tekmovalcev.

Veleslalom — moški do 42 let

1. Stanko Mikuž (Tio)
2. Jože Širaj (Elektromonter)
3. Bogdan Rupnik (Tio)
Uvrščenih je bilo 28 tekmovalcev.

Veleslalom — moški do 50 let

1. Miha Šmuc (Izip)
2. Janez Lovrenčič (Izip)
3. Franc Knez (OV)

Veleslalom — moški nad 50 let

1. Ivan Ferjančič (Tio)
2. Drago Orač (Klima)
3. Matija Mohorič (DS SOZD)

Teki — ženske do 35 let

1. Cilka Čarman (Izip)
2. Marija Miklavčič (Livar)
3. Jožica Glažar (Livar)
Uvrščenih je bilo 5 tekmovalk.

Teki — ženske nad 35 let

1. Milena Jerlah
2. Neva Dornik-Šajnič (Izip)
Uvrščeni sta bili 2 tekmovalki

Teki — moški do 27 let

1. Roman Mohorič (Tio)
2. Ivan Podrgajs (Klima)
3. Danilo Škoflek (Iko)
Uvrščenih je bilo 6 tekmovalcev.

Teki — moški do 35 let

1. Lojze Čarman (OV)
2. Danko Plut (Izip)
3. Bojan Mikolič (Izip)
Uvrščenih je bilo 12 tekmovalcev.

Teki — moški do 42 let.

1. Matija Grom (Klimat)
2. Alojz Mele (Izip)
3. Janko Mohorič (Klima montaža)
Uvrščenih je bilo 13 tekmovalcev.

Teki — moški do 50 let

1. Jože Boncelj (Ten)
2. Slavko Gruden (Ten)
3. Miha Šmuc (Izip)

Teki — moški nad 50 let

1. Vinko Babnik (Iko)
2. Jože Selan (Ten)
3. Henrik Jankovič (Elektromonter)
Uvrščenih je bilo 8 tekmovalcev.

Predstavnika Izipove ekipe z osvojenimi pokali.

Z zimskih iger IMP: Proga za teke je bila v dolini pod našim počitniškim domom.

Izipovci odnesli vse pokale z Vojskega

Kar je na lanskih IMP-jevih igrar uspešno Promontovcem, to je v soboto, 14. marca, na Vojskem uspešno Izipovcem: Pobrali so vse tri pokale za skupne uvrstitve za prva mesta v veleslalomu, tekih in skupnem seštevku. Pri tem moramo dodati, da Promont zaradi reorganizacije ni branil lanskega prvega mesta, kar pa Izipovega uspeha nič ne zmanjšuje. Zaradi reorganizacij se je število sodelujočih ekip povečalo — bilo jih je 15, manjkali pa so PMI, Montaža Maribor in Telekom.

Delovna skupnost sozda, ki je organizirala devete IMP-jeve zimske igre, je tekmo na Vojskem napovedala kot stabilizacijsko in spoznavno, ker je bila v znamenju skrajnega varčevanja (zato na Vojskem niso delili zlatih, srebrnih in bronastih medalj, pač pa samo lesene — in prav takšne pokale) in spoznavno, da bi IMP-jevci spoznali Vojsko in se v IMP-jevem počitniškem oziroma planinskem domu prijetno in sproščeno počutili.

Sozdovci so v tem le delno uspešili. Res je bilo vzdušje na družabnem srečanju po razglasitvi rezultatov izredno in so bili na Vojskem na koncu vsi navdušeni (čeprav ne vsi nad Vojskim kot krajem za tekmovalje), toda nastopilo je vsega 273 tekmovalcev — malo, kot že dolgo ne. Ekipa so prišle dobesedno prepolovljene: na primer Livarjevcev je bilo 23 od 45 prijavljenih, Tiovec 19 od 39 prijavljenih, iz Klime montaže pa je prišlo komaj 5 od 27 prijavljenih.

O vzrokih tako velikega osipa so bila mnenja deljena. Najprej so bile igre napovedane za 14. februar, a so bile zaradi slabega vremena zadnji hip odpovedane. 14. marec je bil edini preostali prosti termin na Vojskem, ki pa očitno ni bil najbolj primeren. Na ta dan smo imeli v IMP-ju delovno soboto, v Planici je bilo svetovno prvenstvo v smučskih poletih in kar lepo število IMP-jevih tozdov je ravno na ta dan organiziralo sindikalne izlete v Carigrad.

»Se dobro, da je bil osip,« je rekel Jože Madjar iz Klime Montaže. Mišlil je na počasno vlečnico in luknjačo veleslalomsko progo, pa tudi na to, da v IMP-jevem domu najbrž ni prostora za več sto ljudi.

O veleslalomski progi so bila mnenja deljena. Drago Orač iz celjske Klime je rekel, da še nikoli ni tekmoval na tako lepo postavljeni progi. Mimogrede, bil je drugi v svoji kategoriji. A tudi Klimovec, Vili Bertole je pohvalil progo, čeprav je padel dvajset metrov pred ciljem.

Tisti, ki so se zmrdovali nad Vojskim, češ da sploh nima primernega smučarskega terena, niso imeli prav. Pobočje za domom je za sindikalno tekmo več kot dovolj dobro — pač pa je vlečnica domače izdelave nekoliko počasna. Luknje pa so se na progi naredile zaradi mraza in suhega snega, so povedali člani smučarskega kluba Rudar, ki so imeli na skrbi tehnično organizacijo iger. Pravzaprav ironično: februarja nas je z Vojskega prepodil dež, nato je zapadel suh sneg in pritisnil je mraz, ki je držal do srede marca. V soboto zjutraj — na dan iger je termometer kazal 14 stopinj pod ničlo. Zaradi mraza je bil sneg popolnoma suh in organizatorji proge niso mogli dovolj utrditi. Saj so se trudili in tudi med tekmo krpali luknje, toda kljub temu je v jarkih med vratici obtičalo mnogo tekmovalcev.

Zato pa je bila proga za tek po splošni sodbi takšna, kot še nikoli: Široka, dobro utrjena, s pravilno potegnjenimi smučinami. Pa tudi teren v dolini pod našim domom je lep, trasa v obliki osmice pa je omogočila gledalcem odličan pregled nad dogajanjem

na progi.

To, da Rudarji zaradi objektivnih razmer niso mogli dovolj utrditi veleslalomsko progo, je edino, kar bi tehnični ekipi morda lahko zamerili. Drugače pa so izvedli tekmo prav idealno. Ves čas ni bilo niti najmanjšega zastoja in tekači kar verjeti niso mogli, da se bo njihova tekma začela že ob 11.30. No, saj se ni, ker so morali zaradi zamud tekmovalcev štarterji počakati kakih deset minut, da so spustili v smučino prve smučarje. Nekateri so zamudili tudi malce več, toda Rudarji so organizirani tako dobro, da so dopuščali tudi nekoliko (oziroma kar precej) pomešan vrstni red. Priznajmo, za veleslalom je bilo to kar nujno, saj ima vlečnica tako majhno zmogljivost, da nekateri tekmovalci zares niso mogli biti ob pravem času na startu.

Predvsem pa so Rudarji v sodelovanju z idrijskim računalniškim klubom že dobro uro po prihodu zadnjega tekmovalca v cilj oddali kompletne rezultate. Tako lepo obdelanih rezultatov in predvsem v tako kratkem času na IMP-jevih igrar še nismo imeli.

Predsednik koordinacijskega odbora sindikata v sozdu Vili Bertole je na koncu rekel: »Zahvaljujem se organizatorjem, ki so prvič organizirali zimske športne igre na Vojskem. Večina od nas je prvič videla naš tukajšnji dom. Upam, da so bili vtisi prijetni in da se bomo na Vojskem še srečevali.«

Res je treba posebej poudariti, da smo IMP-jevci letos prvič organizirali igre tako rekoč v lastni hiši. Nič presenetljivega ni, da je sozdova delovna skupnost forsirala Vojsko, saj

je počitniška skupnost z njo tesno povezana. Seveda je bila takšna organizacija precej zahtevnejša, saj so morali organizatorji sami narediti marsikaj tudi pri gostinskih in drugih storitvah, ki jih sicer naročamo zunaj, toda ekipa doma na Vojskem je to zagrabila z veseljem, saj so želeli IMP-jevcev pokazati, kaj zmorejo. Seveda so dobili tudi okrepitve iz Ljubljane — iz delovne skupnosti in centralne kuhinje — in skupaj so dobro opravili delo, bi rekel po veseilih obrazih na zaključnem tovariškem srečanju. Oskrbnik doma na Vojskem Matija Mohorič pa je ob vsem delu in skrbeh tudi zbral dovolj energije, da je odhitel na veleslalomišče in osvojil tretje mesto v skupini najstarejših tekmovalcev.

Predsednica organizacijskega odbora in predsednica sindikata v delovni skupnosti sozda in interne banke Vlasta Kodela (mimogrede, dela v službi za poslovno organizacijo), mi je ob uspešnem koncu rekla: »Pa se je pokazalo, da imam organizacijski talent!«

»Ja, najbrž še ni bilo predsednika organizacijskega odbora, ki bi šel med tekmo spat — in najbrž ga tudi ne bo nikoli več,« sem menil.

Vrta predsednica je šla v posteljo, potem ko se je zjutraj premazala na otvoritvi. Seveda pa je prej postavila dovolj močno ekipo zavzetih ljudi, od katerih je vsak opravil svojo nalogo bodisi v recepciji, v kuhinji, pri delitvi malic in kosil in pri desetinah drugih nalog, ki so bile še potrebne. In priznati moramo, da je predsednica organizacijskega odbora že v pripravi pokazala mnogo iznajdljivosti in energije, da bi igre organizirali s čim nižjimi stroški. Brez dvoma se bo to jasno pokazalo tudi pri končnem obračunu.

Na Vojskem smo imeli lepe tekme, dobro postrežbo in prijetno vzdušje — tistim, ki so se igram odpovedali, je lahko žal.

LOJZE JAVORNIK

PRIJAVA ZA LETOVANJE
V POČITNIŠKEM DOMU

Podpisani , zaposlen v DS oz.
TOZD
od leta , stanujoč v

se prijavljam za letovanje v počitniškem domu:

1. v času od do
2. v času od do
3. v času od do

Razen mene bodo letovali člani moje družine:

Priimek in ime	Leto roj. za otroke	Sorodstveno razmerje	Zaposlen v IMP DA — NE
1.			
2.			
3.			
4.			

Če glede na razpoložljive kapacitete v navedenem času ne bo mogoče rezervirati prostora, sem pripravljen po vašem obvestilu spremeniti čas letovanja.
S to prijavo se obvezujem, da bom dopust v domu koristil v navedenem času, oziroma ga bom v primeru objektivnih zadržkov odpovedal **vsaj 14 dni** pred predvidenim časom koriščenja, v nasprotnem primeru pa se obvezujem počitniški skupnosti poravnati vso škodo, ki bi nastala zaradi moje nepravočasne odpovedi. Prav tako se obvezujem, da bom obveznosti poravnal ob prvem naslednjem izplačilu OD, oziroma se mi te lahko odtegnejo od osebnih dohodkov.

V , dne 1987
.....
(lastnoročni podpis)

Izpolnjene prijavnice bodo sprejemale kadrovske službe od 15. 4. 1986 do 30. 4. 1987.
Prijav po telefonu in tudi pomanjkljivo izpolnjenih pisnih prijav strokovna služba počitniške skupnosti ne bo upoštevala.

SOZD IMP, o. sol. o.
Industrijska montažna podjetja
61000 LJUBLJANA, Titova 37
POČITNIŠKA SKUPNOST

Tov.

DO, TOZD, DS

Potrjujem prejem vaše prijave za letovanje v počitniškem domu. Glede na vaše želje in razpoložljive kapacitete smo vašo prijavo upoštevali za čas

od do 1987

v počitniškem domu

Prosimo, da gornjo razporeditev upoštevate. Za primer, da se z njo ne strinjate, pa vas prosimo, da se oglasite v kadrovski službi vaše DO oz. TOZD. Najmanj 7 dni pred odhodom na dopust dvignite napotnico v kadrovski službi vaše DO oz. TOZD.

V Ljubljani, 1987

za počitniško skupnost

IZVLEČEK IZ PRAVLJNIKA O POČITNIŠKI SKUPNOSTI SOZD IMP

- Člen 34. — Storitve počitniških domov imajo pravico uživati:
1. člani delovnega kolektiva
2. družinski člani pod 1. in osebe, ki jih te vzdržujejo
3. upokojenci
- za člane družine se šteje: žena, mož, otroci, starši in posvojenci

Člen 35. — Doba koriščenja počitniškega doma traja za vsakega koristnika in njegove družinske člane 10 dni v koledarskem letu

Člen 36. — Prednost pri letovanju v počitniških domovih imajo vsi člani kolektiva s šoloobveznimi otroki, dalje člani kolektiva, ki v preteklih letih niso letovali v počitniških domovih IMP in končno tuji gostje, če so kapacitete proste, vendar plačajo polno plansko ekonomsko ceno.

VSEM ČLANOM KOLEKTIVA ČESTITAMO OB 1. MAJU!

Dan žena

HUMANA GESTA

Letošnje praznovanje 8. marca — DNEVA ŽENA si je 35 delavk kolektiva IMP DO Montaža Koper zamislilo drugače. Predvidena sredstva v znesku 88.000 din so namenile za gradnjo bolnišnice v Izoli in na ta način pokazale čut solidarnosti do sedanjega trenutka.

Namesto običajnih nageljnov in pogostitve so delavke s to posebno gesto želele obeležiti ta praznik skromno, delovno in brez vsakih govoranc. Upokojenkam in tovarišicam, ki so dalj časa na bolniški, je sindikalna organizacija poslala čestitke.

Vabimo tudi druge delavke na Obali da prisluhnejo tej pobudi delavk IMP Montaža Koper, ki je vsekakor zanimiva in vredna posnemanja.

SINDIKALNA
ORGANIZACIJA

PROSLAVA

V delovni organizaciji Livar vsako leto izkažejo za Dan žena svojim delavkam precej pozornosti, čeprav ga praznujejo delovno.

Lani je bila za ta praznik odprta nova tehnologija v jedrarni, kjer je zaposlenih največ žensk.

Letos so se delavke odločile, da bodo namesto denarnega bona v vrednosti 3.000 dinarjev dale ta denar Onkološkemu inštitutu za opremo.

Livarjevi mladinci (kulturna skupina), so delavkam na dan pred praznikom med delovnim časom pripravili enourni kulturni program (recitacije, pevске točke in instrumentalna glasba). Vsaki delavki pa so mladinci podarili en cvet.

Srednješolci iz šole Josipa Jurčiča Ivančna gorica pa so v soboto, 7. marca za Livarjeve delavke uprizorili francosko komedijo v treh dejanjih. Srečni dnevi in režiji profesorice Cilke Žagarjeve.

M. P.

Obvestila Planinskega društva IMP

9. maja ob žici okupirane Ljubljane

V soboto, 9. maja bo tradicionalni pohod ob žici okupirane Ljubljane. Če se želite udeležiti te manifestacije v družbi IMP-jevih planincev, pridite ob 7. uri zjutraj na Trg osvoboditve pred sidro!

10. maja na Blegoš

V nedeljo, 10. maja bo Planinsko društvo IMP organiziralo izlet na Blegoš. Zbor je ob 6. uri pod uro na ljubljanski železniški postaji. Z vlakom se bomo odpeljali od Škofje Loke in nato z avtobusom do Javorij, kjer bo naša izhodiščna točka. Hoje bo približno 4 ure. Izlet bo vodil Robert Kastelic.

16. maja od Ormoža do Ljutomera

Kdor meni, da si je treba spomladi zlagoma nabirati kondicijo za prave poletne planinske vzpone, naj ne zamudi tega prijetnega izleta čez Slovenske gorice. Prijavite se pri poverjenikih, kjer vplačate 3.500 dinarjev za avtobus. Odhod v soboto, 16. maja ob 6. uri izpred upravne stavbe na Titovi 37. Izlet bo vodil predsednik našega Planinskega društva Ljorže Kosi.

Za zahtevne planince — vzpon na MtBlanc

Planinsko društvo IMP bo od 24. do 27. julija organiziralo vzpon na najvišji vrh Evrope — Mont Blanc. Društvo bo organiziralo poseben avtobus, udeleženci izleta pa bodo prenočevali v šotorih, oziroma planinskih kočah na pobočju Mt. Blanca. Prijave zbira Ljuba Grahek v tozdu Skip — telefon (061) 51-143. Ob prijavi je treba vplačati 50.000 dinarjev akontacije. Končna cena izleta bo seveda višja, vendar jo bodo organizatorji izračunali, ko bo znano skupno število prijavljencev. Za vzpon na Mont Blanc potrebujete visokogorsko opremo, za pot pa tudi opremo za taborjenje. Rok za prijave je 30. april — pohitite, ker je število udeležencev omejeno na 40! Skupino bo vodil Janez Seliskar.

Zbor prijavljancev za Olimp

V sredo, 13. maja bo v menzi na Vojkovi cesti obvezen zbor vseh prijavljenih za junijski izlet na Olimp. S seboj prinesite potni list, ki ga boste za nekaj dni oddali, da vam bodo organizatorji preskrbeli grško vizo. Stroški vize so 3.500 dinarjev. Kdor svojega potnega lista ne bo oddal, si bo moral vizo za Grčijo preskrbeti sam!

Pa še to: Kdor iz kakršnih koli razlogov junija ne more na pot, se lahko odjavi in bo dobil vplačan denar nazaj, vendar naj si ne išče zamenjave, ker UO PD IMP ne bo upošteval nobenih zamenjav, ki bodo dogovorjene mimo organizatorjev izleta!

Do 13. maja morajo vsi prijavljeni tudi vplačati še drugi obrok stroškov!

Opravičilo bralcem

Zaradi obilice aktualnega gradiva v tej številki nismo moga objaviti poročil z izletov planinskega društva v marcu. Objavili jo bomo v naslednji številki.

	ŽIDOVSKI FILOZOF (BARUCH)	PRODA- JALEC	NAŠA RITMIČNA TELOVADKA (MILENA)	PESEM HVALNICA	JOSIP STRITAR	VULKAN NA SICILIJ	FRANC. PLEMIŠKI NASLOV	JUGOSL. ŠAH. VELE- MOJSTER (BORA)	MOTOVILO PRI KOLOVRATU	1000 HERTZOV	STARO BABI- LONSKO MESTO
TIPKA- RICA											
ZASTOP- NIK											
ŠIVANKA					TESLA BOLNIK						
AFRIŠKI PTIČ TEKAČ				CEVOVOD ZA PARO MADŽARSKI SAHIST							
PREPREKA						NIZEK ŽENSKI GLAS	PRITOK DONAVE IZ ČSSR				POSODA ZA ROŽE
ŽELEZAR. MESTO V BOSNI							KONJE- NISKA OVIRA	AFRIŠKA ZVER SL. SLIKAR (KOSTJA)			
AKTINIČ			HRIBOVJE V SLAVONIJI MLEČNA BELJAKOVNA								
SESTAVIL MARKO BOKALIČ	OGRAJEN PROSTOR ZA ŽIVALI SREDIŠČE ZASAVJA	ŠVIC. SMUČARKA							TUZLA MESTO V KANADI		
AVTOR "TOMA SAWYER" (MARK)						PEŠ POT SOSEDNI ČRKI					
GORSKI GREBEN				SMER RAZVOJA DIOKSID						MESTO V SEV. FRANCIJI	ČEŠKI TOVAR- NJAK
GORENJSKO LETO- VIŠČE					PRVEN- STVO OČE						
OLJIN PLOD						ALŽIRSKO PRISTA- NISČE	GLOBOKA NEZAVEST NEMSKI FILOZOF				
OKTOBER								KOS SOKANCA KOPRIVNICA			
LOJŽE SLAK			ZNAČAJ TORINO								
HIMA- LAJSKI ČLOVEK					PRISTA- NISČE V ITALIJI						
GRŠKI BOG LJUBEČNI					NUŠA TOME			NOVI SAD			